ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
БРОЈ 1176
12. VII 1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

Ripley

Веровали или не!

МАРШАЛ ОД ВИЈЕЈВИЛА

(1540–1571) ТОЛИКО СЕ ДИВИО ХРАБРОСТИ ИТАЛИЈАНСКОГ КНЕЗА ОД МЕЛФИЈА, КОГА ЈЕ У ЈЕДНОЈ БИЦИ ЗАРОБИО, ДА ЈЕ ОДБИО ПОНУЂЕН ОТКУП У ВРЕДНОСТИ ДАНАШЊИХ 100 МИЛИОНА Н. ДИН. И СВОГ ХРАБРОГ НЕПРИЈАТЕЉА ПУСТИО ЗА СИМБОЛИЧНУ СВОТУ ОД НЕКОЛИКО ПАРА.

СРП

КОЈИМ СЕ СЛУЖЕ ЖЕНЕ У АФРИЧКОМ ПЛЕМЕНУ МАНДАРА НИЈЕДАН МУШКАРАЦ НЕ СМЕ ДА ДОДИРНЕ. ОВАКВИ СРПОВИ СЛУЖЕ И КАО НОВАЦ А ВРЕДЕ 2 ПИЛЕТА.

ЈЕДАН ХРАСТ И ЈЕДАН БОР РАСТУ ПОТПУНО ПРИЉУБЉЕНИ ЈЕДАН УЗ ДРУГОГ У ХАЈНРИХСХАГЕНУ (НЕМАЧКА).

ПАУЛО КИБУГВЕ

ИЗ ЈЕДНОГ СЕЛА У КОНГУ КОЈИ СЕ ПОСЛЕ ЗАВРШЕНИХ СТУДИЈА У БРИСЕЛУ (БЕЛГИЈА) ВРАТИО У СВОЈЕ ПЛЕМЕ, БИО ЈЕ ЈЕДИНИ ЧОВЕК НА СВЕТУ КОЈИ ЈЕ ПРОВОДИО КАРАВАНЕ ПРЕКО ПОДРУЧЈА ПОКРИВЕНИХ СТОТИНАМА ХИЉАДА МРАВА НОМАДА КОЈИ НАПАДАЈУ И ПРОЖДИРУ СВЕ ЖИВО. ЊЕГОВИ НОСАЧИ УВЕК СУ ИШЛИ БОСОНОГИ.

ТРИЈУМФАЛНА КАПИЈА

ПОДИГНУТА У ТАМУГАДИ, У АЛЖИРУ, У ЧАСТ РИМСКОГ ИМПЕРАТОРА ТРАЈАНА РЕКОНСТРУИСАНА ЈЕ У 19. ВЕКУ ОД ОРИГИНАЛНОГ МАТЕРИЈАЛА КОЈИ ЈЕ 1000 ГОДИНА ЛЕЖАО ЗАТРПАН ПЕСКОМ.

ПОСВЕЋЕНО УСПОМЕНИ ЕНТОНИЈА ДРЕЈКА КОЈИ ЈЕ УМРО МИРА РАДИ И СПОКОЈА. ЊЕГОВА ЖЕНА ЈЕ БЕЗ ПРЕСТАНКА ТОЛИКО ГУНЂАЛА ДА ЈЕ ОН ПОТРАЖИО УТОЧИШТЕ У МРТВАЧКОМ САНДУКУ ОД 12 ДОЛАРА.

ЕПИТАФ НА ЈЕДНОМ ГРОБУ У БЕРЛИНГТОНУ (САД).

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● једрење на ветру је веома стар спорт. Прича се да се њиме бавио још египатски краљ Аменемхеп III, две хиљаде година пре наше ере. Међутим, у Европи за једрење на песку зна се тек од пре сто година, а популарно је

постало тек педесетих година овог века. Данас се међународна такмичења у овом спорту одржавају на чврстој пешчаној плажи дугој више километара на врху полуострва Ајдерштет у Немачкој. Највећа брзина је 120 километара на час. Такмичари су обавезни да носе шлем на глави.

● белгијски градић Хекелгем, удаљен 20 километара од Брисела, познат је по огромним количинама песка који из даљине

личи на прави тепих. Хекелгем једини има у Белгији, а можда и у целом свету, четири уметничке галерије изванредних копија најпознатијих мајстора света. Необичност је у томе што су ове слике рађене разнобојним песком.

● чувени енглески тенор Самуел Блек (1757—1822) имао је тако јак глас да је њиме могао да заустави бика који га је јурио.

● балса је веома лако дрво које расте у централној Америци. Већ после прве године балса до-

стигне своју пуну висину од десет метара. Ово дрво због своје лакоће употребљавају за израду макета авиона и бродова, а и чувени сплав Тора Хејердала, Кон-Тики, био је направљен од балсе.

● не зна се тачно када су се појавиле прве наочари, али је њихова појава први пут забележе-

на у Италији око 1287. године. Први купци били су богати племићи и трговци, јер су наочари биле веома скупе.

● у Европи су новчанице ушле у редовну употребу у Амстердаму 1609, у Хамбургу 1629, у Ротердаму 1965, а у Лондону 1694. године.

● велика већина животиња зна да плива. Један од изузетака је камила. Кад се нађе у дубокој води ова животиња одмах потоне.

● најстарији „стенографски" документ потиче из 350. године пре наше ере. Овај стенограм утравиран је на мермерној плочици пронађеној у Атини.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

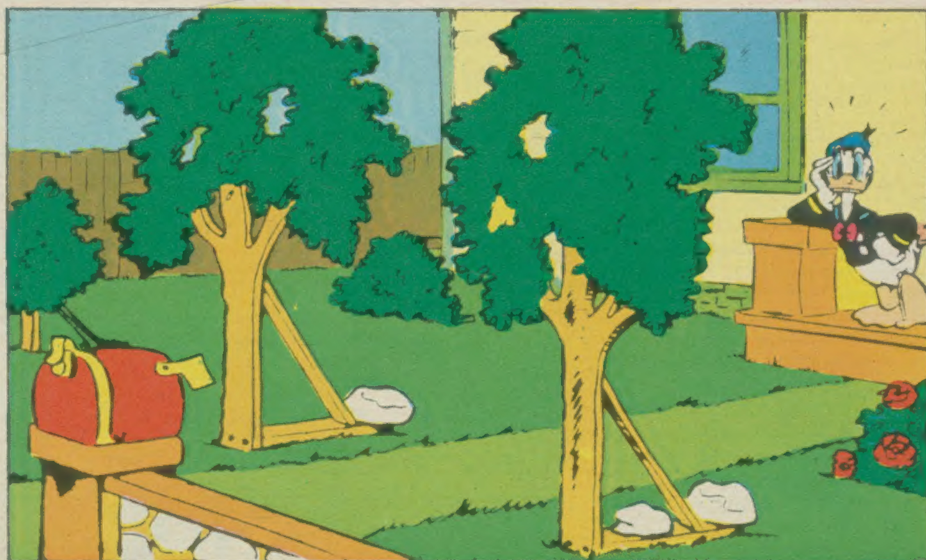

ЗАШТО ЈЕ НЕСТАО ЈЕДАН СВЕТ

Било је врело летње поподне. Таласи Егејског мора запљускивали су обале острва Санторин у чијој су се пространој луци налазили многобројни бродови. Изнад града степенасто су се дизали виногради и у топлим изворима који избијају у Светим планинама купали се острвљани. Из пукотина у стенама дизали су се облаци паре већи него икада раније... Одједном, планина висока 1500 метара као да се пропела и одмах затим распала праћена грмљавином. Док су се уз дивљу рику таласи ваљали преко острва, стене су, понесене страховитом експлозијом, као хиљаде белутака прштале на све стране.

Кад је огњена киша најзад престала, средишњи део острва нестао је уз заглушујућу тутњаву у помахниталом мору. Делове који су остали (данас су познати под именом Санторинска острва) прекорио је дебео слој вулканске лаве.

Ова снажна вулканска ерупција и њене последице биле су по мишљењу неких научника довољне да промене ток историје.

ТАЛАСИ ВИСОКИ ТРИДЕСЕТ МЕТАРА

Професор Сеизмолошког института у Атини Ангелос Галанопулос дошао је 1956. године до случајног открића кад је на острву Тира, у Санторинском архипелагу, посетио један рудник цемента.

На дну једне јаме професор Галанопулос је пронашао поцрнеле од ватре остатке куће сграђене од камена. Између њих налазила су се два угљенисана комада дрвета и зуби жене и мушкарца. Радиоугљеничном анализом утврдио је да ти остаци вероватно потичу из XV века пре нове ере. Тридесет метара дебео слој вулканске лаве потврђује претпоставку професора Галанопулоса да се на Санторину догодила једна од највећих ерупција на Земљи.

Поређења ради он наводи пример острва Кракатау у Индонезији. Јаком ерупцијом ово острво било је једноставно преполовље но. Хладна морска вода потекла је у гротло вулкана и помешала се са усијаном лавом. Јак ваздушни притисак, проузрокован стварањем водене паре, разнео је врх планине. У ваздух се подигао стуб пламена за који неки тврде да је био висок 53 километара што звучи невероватно. Камење је летело осамдесет километара унаоколо а облаци пепела кружили су неколико месеци Земљом.

Кад је ерупција најзад почела да јењава, 182 метра дубок кратер испунила је морска вода стварајући при том таласе разорне снаге. Куће су подрхтавале на удаљености до 800 километара а грмљавина се чула и у пределима удаљеним 4800 километара!

Професор Галонопулос сматра да је ерупција на

Већ хиљадама година међу научницима траје спор о томе да ли је Атлантида постојала и, ако јесте, где се налазила и због чега је ишчезла с лица наше планете.

Санторину настала на исти начин, али да је била много снажнија и дужа. Ваздушни притисак био је једнак истовременој експлозији неколико стотина хидрогенских бомби. Остаци острва Санторин нашли су се под тридесет метара дубоким слојем лаве и пепела. Прашина коју је ветар носио у правцу југоистока покрила је површину од близу 200.000 квадратних километара. Њене наслаге и данас леже на морском дну.

Приликом ерупције дошло је до слегања тла и пуцања Земљине коре. Света планина Санторина нестала је заувек под морем. То је проузроковало огромне таласе и страшне вртлоге. Таласи високи тридесет метара разбијали су се о обале Крита и само три часа касније прекрили делту Нила и стару луку Угарит у Сирији.

То су, према мишљењу професора Галанопулоса, биле физичко - географске последице вулканске ерупције на Санторину. Историјске су, како он тврди, биле много дубље. Да се није догодила страшна вулканска ерупција на Санторину, вероватно је да високо развијена острвска култура још дуго не би остварила тако блиске контакте са племенима на грчком копну и да не би извршила на њих тако снажан утицај.

Огњена киша сручила се на град. Избезумљени народ бежао је из кућа које су се рушиле уз заглушујући тресак.

ГДЕ ЈЕ АТЛАНТИДА?

По некима ово острво лежало је западно од Гибралтара, по другима у Саргаском мору, по трећима у сливу реке Амазона или у Перуу, док има и таквих који мисле да се Атлантида налази у Монголији. Професор Сеизмолошког института у Атини Галанопулос верује да се она налазила у Егејском мору на месту где је данас Санторински архипелаг!

Европска цивилизација почива на традицијама класичне Грчке, а у време ерупције на Санторину Грчка је била настањена примитивним племенима. Насупрот њима на Криту цветала је високо развијена минојска цивилизација.

ЧЕМУ СУ КРИЋАНИ НАУЧИЛИ ГРКЕ?

Крићани или Минојци, како их још историчари називају, употребљавали су компликовано писмо. Бавили су се разним спортовима, музиком и сликарством. Чувени су њихови орнаменти на глиненим посудама и живописне слике на зидовима. Имали су водовод и канализацију, а куће су загревали неком врстом парног грејања. Њихови трговци пловили су морима старог света...

У XV веку пре нове ере ова сјајна цивилизација од једном је нестала! Археолошка ископавања показала су да су сви минојски градови уништени у исто време.

Све до недавних геолошких открића нагли нестанак минојске цивилизације био је неразјашњива мистерија. Научници су га приписивали инвезији непознатог народа или револуцији. Ипак, чини се да је тајна најзад решена захваљујући стрпљивом раду професора Драгослава Нинковића и Бруса Хизена из Геолошке опсерваторије на Колумбијском универзитету. Они су утврдили да је до разарања дошло због снажне вулканске ерупције на Санторину.

По мишљењу ове двојице научника огромни таласи створени пропадањем тла и јаким ваздушним притиском поплавили су ниже делове Крита, удаљеног од Санторина око 100 километара. Вулкански пепео покрио је плодне долине и уништио усеве. Преживелих је било мало. То су углавном били трговци који су се у време ерупције задесили на далеким путовањима. Истраживања су показала да су се они по повратку са пута преселили на грчко копно и за своју домовину изабрали Микену.

Грчка је најмање страдала од разорних таласа насталих ерупцијом на Санторину. Северозападни ветрови скоро да је и нису засули вулканским пепелом. Али, ипак је у њој дошло до коренитих промена. Нагло је процветала микенска култура на коју су око 1400. године пре нове ере извршили снажан утицај преживели Крићани. Дошљаци су научили Грке свом писму, уметности, играма, обрађивању метала и архитектури по којој је касније Микена постала чувена.

Ни нестала цивилизација ни катастрофа нису никад заборављене. Успомена на њих сачувала се стотинама година кроз многобројне легенде, укључујући и ону у Атлантиди.

ПРИЧЕ ЕГИПАТСКИХ СВЕШТЕНИКА

Да ли се Атлантида налазила у Атлантском океану, тамо где леже Азорска острва, или у близини источне обале Јужне Америке? Научници нису у стању да своје теорије поткрепе поузданим доказима. Можда је, ипак, најближи истини професор Галанопулос који верује да се она налазила у Егејском мору, на месту где је данас Санторински архипелаг, остатак некадашњег великог и моћног острва!

Овај грчки научник заснива своје претпоставке на ископинама са Санторина и Крита, на открићима до којих су дошли професори Драгослав Нинковић и Брус Хизен, као и на неким описима из Библије и расправама „Тимеј“ и „Крићани“ грчког филозофа Платона из IV века пре нове ере.

Платон је забележио да је атински законодавац Солон боравио 590. године пре нове ере у Египту и да је том приликом од египатских свештеника чуо ову легенду: „У далекој прошлости постојала је племенита и учена раса људи... Али, одједном настали су снажни земљотреси и поплаве и у само једном дану и ноћи док су кише непрекидно падале острво Атлантида је заувек нестало под морем.“

По причању свештеника Атлантида је била краљевско острво које је заузимало површину од близу 2.000.000 квадратних километара. С обзиром на то да је тако велико острво било сувише пространо да би могло да стане у Средоземно море, Платон је сматрао да се оно налазило с друге стране Херкулових стубова (данашњег Гибралтара) и да је нестало 9.000 година пре времена у коме је живео Солон.

Професор Галанопулос, напротив, верује да је Атлантида нестала 900 година пре времена у коме је живео овај атински законодавац, а не пре 9.000 година како је то мислио Платон. До забуне је дошло због тога што је Солон за време свог боравка у Египту погрешно протумачио египатски симбол „100“ као „1000“. Ако се са 9.000 година уклони последња нула и 900 година, колико тада остаје, дода на IV век у коме је живео Солон, може се доћи до закључка да је Атлантида нестала у XV веку пре нове ере. Тако се њен нестанак подудара са вулканском ерупцијом на Санторину.

Уз ово иде и друга претпоставка: Атлантида није имала површину од 2.000.000 већ 200.000 квадратних километара што се тачно поклапа са површином наведеног острва у источном Средоземљу. Као прилог својој теорији, Галанопулос напомиње да су се на делу грчке обале која се највише приближује Криту налазила два рта такође позната као Херкулови стубови.

ТРИ ДАНА И ТРИ НОЋИ МРАКА

По Платоновом опису равница на којој је био подигнут краљевски град Атлантиде веома је слична равници на којој се налазио минојски град Фаистос. Исто тако, опис дела краљевства који је био посвећен богу мора са пукотинама из којих је избијала пара, топлим изворима и кружним каналима пристаје тачно карактеристикама, облику и величини острва Санторин. Трагови канала и лука могу се и данас препознати на дну кратера. Ове и друге сличности наводе на помисао да је загонетка Атлантиде коначно решена.

О последицама катастрофалне ерупције на Санторину које су се осетиле и у 720 километара удаљеном Египту постоје подаци не само у записима египатских свештеника већ и у Библији. Историчари су запазили да постоје велике сличности између Десет несрећа које описује Библија и несрећа које су пратиле ерупцију у Егејском мору.

Разарања која су задесила земљу фараона Библија везује за одлазак Јевреја из Египта: „Реке Египта постале су црвене као крв, мртве рибе и жабе лежале су на обалама. Мрак је покривао земљу три дана и три ноћи. Небо је одјекивало грмљавином док је падала огњена киша. Јаки ветрови носили су стабла која су уништавала усеве. Инсекти су се ројили на поплављеној земљи, преносећи болест на људе и животиње. Смрт је харала на све стране...“

ПРЕ 3.400 ГОДИНА

Текст египатских папируса се не разликује много од овога: „Земља је била потпуно уништена... Сунце није више сијало. Ох, кад би земља најзад престала да тутњи и кад не би више дрхтала! Градови су разорени... Нема ни плода, ни траве, ни темеља... Патње су притисле земљу.“

Да ли су Јевреји искористили тај хаос који је настао тектонским поремећајима у Средоземљу и започели миграцију у „обећану земљу“?

Библија приповеда да је фараон послао на Јевреје велику војску, али су је уништили огромни таласи кад је стигла до морске обале. Египатски записи такође бележе те догађаје. Њих коментарише и професор Галанопулос. Јевреји су успели, сматра он, да искористе повлачење Средоземног мора, које је дошло као последица пропадања трла, ка обалама Грчке и да пређу преко настале превлаке. Пропаст египатске војске Галанопулос објашњава враћањем великих таласа ка обалама Египта до којег је дошло само двадесет минута касније!

Можда одлазак Јевреја из Египта и катастрофа на егејском острву Санторин, односно пропаст минојске или атлантске цивилизације је како то верује Ангелос Галанопулос, нису уско повезане. Па ипак, ова два догађаја временски су веома блиска и стоје заједно као делови једне загонетке. Данас научници и историчари настоје да пронађу делове који недостају да би утврдили да ли је заиста европска цивилизација рођена у пепелу тајанствене Атлантиде у Егејском мору — једног летњег дана пре 3400 година!

О. В.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ — Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

Дан кад се бесплатно делила сарма протекао је мирно у Константинопољу, али ноћ је била бурна. Ушла је у историју Византије под именом „Ноћ пуних ноша". Јустинијанове позиције су се још више погоршале...

Преварени и огорчени Византинци продрли су ујутру у царску палату да се освете...

Али, наступио је историјски преокрет...

У тешким уличним борбама погинуо је и доктор Пол Винилис чиме је наука о вештачким стварима уназађена за 14 векова.

*

PVC = C_2H_3CL

Молекуларна тежина 62,49921

Идућег петка: **ШТА СВЕ МОГУ ТАЈНИ АГЕНТИ!**

ДЕВЕТНАЕСТ САТИ УЖАСА

Док сам корачао корак по корак, кућа коју сам само нејасно могао да видим са врха брда била је све ближе. Охрабрен тиме неопрезно сам закорачнуо и ивица јаруге којом смо ишли одронила се! Полетео сам низ стрмину повукавши за собом и Џозефину. Узалуд сам очајнички гребао по земљи — нисам успео да се зауставим.

Котрљајући се ударао сам о камење које је вирило из земље. Један бол сустизао је други и ја више ништа осим тога нисам осећао.

Одједном, осетих страховит ударац у потиљак, затим оштар бол и већ следећег тренутка свет је престао да постоји око мене.

Док смо се збијали једно уз друго да би нам било топлије, осећао сам како Џозефина у мокрој и блатом улепљеној хаљини дрхти као прут.

ОСТАНИТЕ ГДЕ СТЕ!

Прво чега сам постао свестан кад сам дошао себи били су Џозефинини крици. За тренутак ми се учинило да долазе из велике даљине, а кад сам се с муком придигао угледао сам контуре њеног тела неколико метара од мене.

Одупирући се рукама о земљу почео сам да пузим ка њој јер нисам имао снаге да се подигнем. Сантиметар по сантиметар примицао сам се месту где је она лежала. Уверавао сам је да смо сада ван опасноси и да се вероватно налазимо у близини куће коју сам видео с врха брда. Али, она је била толико преплашена да није престајала да плаче.

И једно и друго били смо толико исцрпљени да се више нисмо могли ни померити. Поново сам почео да дозивам за помоћ надајући се да ће ме неко чути.

Не знам тачно колико је времена прошло кад ми се учинило да се неко одазвао. Викнуо сам још једном што сам јаче могао и заћутао напрегнуто ослушкујући. Задрхтао сам од среће кад сам чуо:

— Останите где сте! Долазимо!

Само неколико секунди касније нашли смо се лицем у лице с нашим спасиоцима — групом морнаричких официра који су ту били на уобичајеном јутарњем тренингу. Они су чули наше дозивање и похитали нам у помоћ.

На око четири километра одатле налазила се болница и један од официра отрчао је по болничка кола. Остали су нас покрили ћебадима и дали нам топао чај.

После нешто више од једног сата изишли смо из болнице. Били смо изубијани, уморни, али срећни што смо остали живи.

Касније смо се код куће, у градићу Рајтон, покрајина Ланкашир у Енглеској, питали ко је био онај тајанствени пролазник који нам је рекао да се управо налазимо на стази која води ка излетишту на Пенинима, куда смо кренули. Због тога смо умало могли изгубити живот.

Земља се одронила под тежином мог тела и ја сам полетео низ стрмину, повукавши за собом и Џозефину.

КРОЗ БЕСПУЋЕ

Наша авантура започела је једног августовског дана 1973. године. Било је спарно недељно поподне па смо моја жена Џозефина и ја одлучили да се прошетамо до околних брда.

Та шетња могла се завршити сасвим обично да у нашем случају нису постојале нарочите околности: Џозефина и ја били смо полуслепи. Нијендо од нас није видело даље до на неколико корака испред себе. Све остало сливало се у једноличну сиву масу. Због тога смо у шетњу одлазили са нашим пријатељима који су добро видели. Али, тог августовског дана поверовали смо да ћемо се већ и сами некако снаћи.

Држали смо се за руке и смејали се не слутећи кроз какве страхоте ћемо проћи кад смо одлучили да кренемо ка нашем омиљеном излетишту на обронцима Пенина.

Ствари су почеле да иду наопако од тренутка кад смо неког пролазника упитали да ли се налазимо на добром путу. Човек нам је одговорио да тај пут води ка нашем излетишту и ми смо безбрижно кренули даље.

Изненадили смо се кад смо после пола часа приметили да се стаза не само сузила већ и потпуно изгубила. Оно што је до малопре било чврсто, лако проходно тле одједном је постало каменито беспуће.

Мрак је почео да пада и ми више ништа нисмо могли да разазнамо. Било је јасно да смо се изгубили. Ја сам једном руком чврсто држао Џозефину а другом крчио пут кроз шибље у које смо запали. Ишли смо тако ко зна колико дуго, падали, дизали се и настављали даље непрекидно дозивајући. Али, на овом најусамљенијем месту на свету, како нам се чинило, нико нас није чуо. Џозефина се једва кретала. Били смо очајни и једно и друго.

НИКАД ВИШЕ НА ПЕНИНЕ

Те ноћи схватио сам како се може осећати човек осуђен на смрт. Непрекидно сам причао Џозефини и покушавао да је утешим, али нисам много успевао у томе јер ни сам нисам веровао да ћемо се извући. Да смо бар знали где се налазимо. По подрхтавању мог гласа Џозефина је могла да осети како сам се стварно осећао.

Док смо се онако беспомоћни вукли и пузили по неким падинама обраслим маховином, Џозефина је болно уздисала. Њен стисак на мојој руци одједном је попустио и она је крикнула. Већ следећег тренутка није била више поред мене. Унезверено сам окретао главу покушавајући да по њеном гласу одредим где је. Тапкао сам по мокрој земљи и пузио унаоколо док ме је она дозивала јецајући. После неког времена најзад сам напипао руб њене хаљине.

Била је већ касна ноћ кад смо испод неке стене пронашли мало суве земље. Одлучили смо да ту проведемо ноћ јер је било бесмислено ићи даље. Збили смо се једно уз друго да би нам било топлије. Осећао сам како Џозефина у мокрој блатом улепљеној хаљини дрхти као прут.

Кад је почело да се раздањује, били смо потпуно укочени од хладноће. Трљао сам Џозефинине руке да их мало угрејем а онда смо насумце кренули даље.

Уз помоћ специјалних наочара у једном тренутку као кроз маглу угледао сам неку грађевину у подножју брда на коме смо се налазили. Није могла бити удаљена више од две стотине метара. Скочио сам од радости јер је изгледало да је нашим мукама крај. Али, тада нас је задесила нова несрећа. Јаруга се одронила и ја сам полетео низ стрмину вукући и Џозефину за собом . . .

До тренутка кад су нам морнарички официри притекли у помоћ, ми смо по стрминама и непроходним јаругама Пенина провели деветнаест ужасних сати! Излетиште на које смо кренули налазило се с друге стране овог планинског венца.

Никад касније нисмо одлазили на Пенине, чак ни са нашим пријатељима.

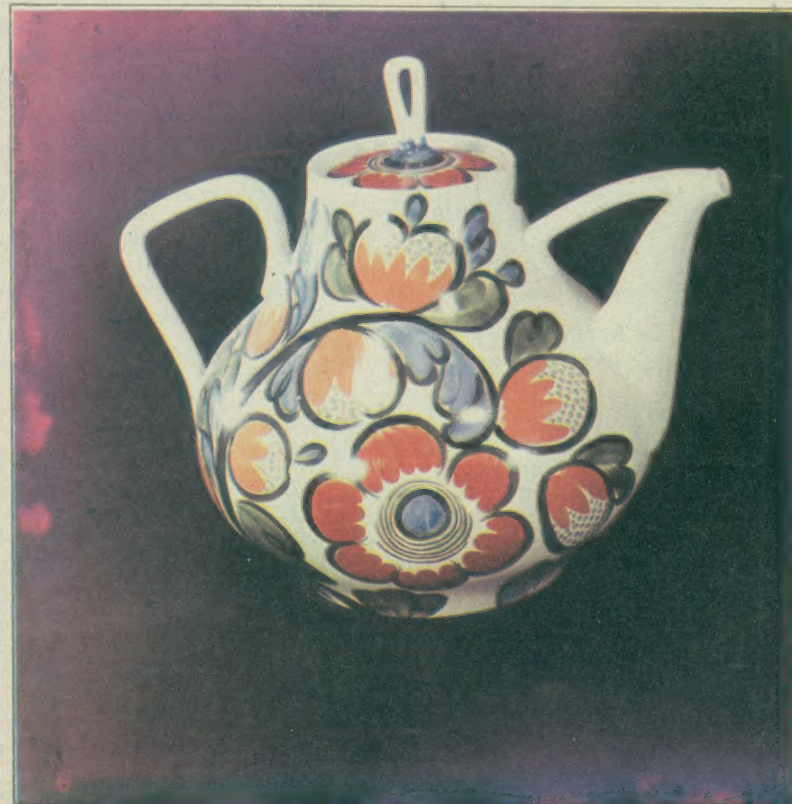
Рој Гаскел

РУСКА КЕРАМИКА 1

ЦРВЕНО И БЕЛО

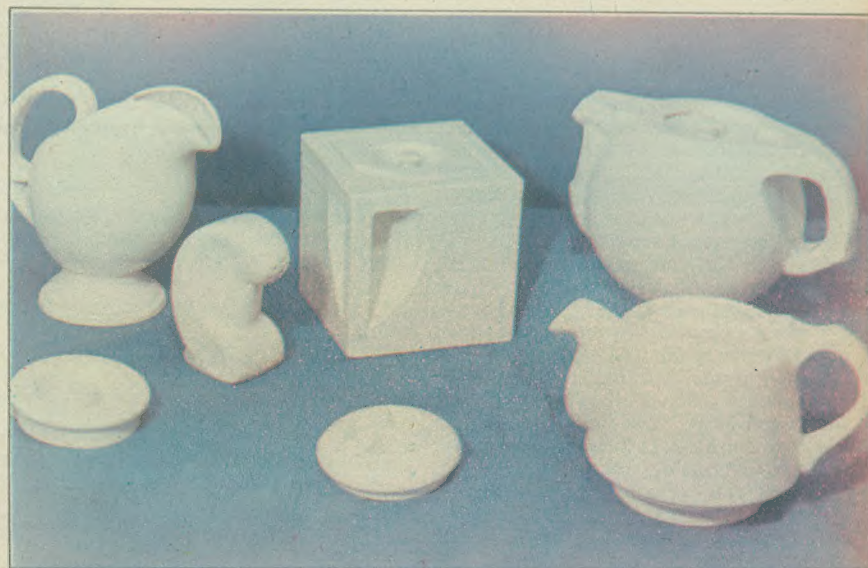

Сервиз „У котарици“, Дуљево 1967.

Вазе и чинија „Гранчице“, Лењинград 1967.

Комплет за чај „Шарени“, Дмитров 1965.

Тањир и ваза „Совјетске поморанџе“, Лењинград 1950.

Иако веома модерна, данашња совјетска керамика задржала је многе особине националног стила. Предмети од најфинијег порцулана и печене земље често и обликом и шарама подсећају на старинске дрвене посуде и предмете какве су у прошлости израђивали даровити мајстори по руским селима. Боје су такође народне: преовлађују црвена и бела али има и других комбинација, посебно је лепа кобалтноплаво-бела.

Посуђе, Дмитров, 1926—1931.

Прибор за пиће „Паткица“, Дуљево 1956.

Сервиз „Вјатски“, Дуљево 1967.

Сервиз „Осмоугаони“, Дуљево 1928.

Сервиз са кашиком, Дуљево 1967.

Слајдови посредством совјетске агенције АПН

ПАПУЧЕ СУ ЗАБРАЊЕНЕ!

Најмање двојица кавальера морала су да прате и придржавају размажене помодарке јер су могле у својој високој, неудобној обући сломити врат.

Прве папуче за које се зна ископали су археолози пре неколико стотина година из једног галско-римског гроба. Као и данашње папуче, оне су биле отворене на пети и нису имале потпетице.

Назив за папуче потиче од арапске речи **бабуш. Пантофла,** како папуче зову у неким земљама, потиче са Сицилије или из Напуља XVI века. Ово име долази од грчке речи **пантофелос** што значи: све од плуте. У Грчкој је то био назив за лаку отворену обућу од сламе или уплетеног папира са ђоном од плуте.

Стари Египћани носили су папуче од уплетеног палмовог лишћа које су се за ногу држале танком изувијаном траком провученом између ножног палца и великог прста до њега. Стари Грци и Римљани, међутим, више су волели кожу. Тако су чувене римске сандале-папуче, познате под именом **сокус,** прављене од коже и дрвета. За богатије Римљане прављени су сокуси извезени бисерима и драгим камењем. Ову обућу углавном су носиле жене и деца а понекад и глумци, али само комичари. Озбиљни драмски уметници појављивали су се на сцени у такозваним **котурнама** са веома високим ђоновима.

САМО ЗА ПРОСТАКЕ

У Риму се више од **сокуса** носила **солеа,** једноставан, танак слој коже у облику табана, причвршћен за ногу уским тракама. Ову обућу, која се после толико векова поново вратила у моду, презирали су суседи Римљана и називали босоногима све оне који су је носили. Али, солеа је била веома удобна обућа и људи који су држали до свог угледа носили су је искључиво по кући. На улици су је носиле само жене, деца и „простаци".

На истоку папуче су и данас уобичајена обућа за улицу, за разлику од осталог света који их углавном носи по кући. У Риму се, на пример, по неписаном правилу ни најскупоценије папуче нису могле носити на улици па су римски патрицији, одлазећи на разне гозбе и пријеме, водили са собом и послугу. Обично су то били робови задужени да носе господареве папуче и да му помажу да их обује пре него што уђе у салу за пријеме.

Пре осам стотина година из Италије су потекле и освојиле помодну Европу, нарочито Француску, папуче од свиле или неке друге фине тканине. Ове лепе папуче, веома модерне и цењене у то време, носиле су француске име **ескафен** или **ескафињон.** Сто година касније право лудило жена за папучама још више узима маха. Даме на кућним пријемима и у раскошним салонима намерно су задизале дугачке хаљине да би показале своје прекрасне везене папучице. Скупоцени прстен на кајшевима оваквих папуча значио је да жена која их носи пати од неузвраћене љубави!

Нешто каснијег датума су такозване **пулен** папуче. Биле су то, у ствари, истовремено и ципеле и чарапе и папуче. У Европу су стигле са истока, преко Пољске, па им отуда и потиче име. Пулен ципела-чарапа-папуча допирала је до чланка на нози меко пријањући уз њега, а врх јој је био преко сваке мере продужен и уврнут нагоре попут каквог рога.

ДА СЕ НОГЕ СМАЊЕ

Као реакција на ову моду убрзо се појавила друга крајност: папуче са претерано затупастим и проширеним врхом. Тако је папуча одједном постала шира него дужа, округла спреда као јаје како су подсмешљиво говорили непријатељи ове моде.

За време Анрија IV владала је мода чизама меких као чарапа, али толико високих и тесних да су помодари, пре него што би покушали да их обују, морали извесно време да држе ноге у леденој води да би се смањиле! У то време појавиле су се и чудне папуче које су се носиле преко чизама. Звале су се **сулет.**

Пошто простране средњовековне куће од камена зими нису биле нарочито топле, папуче нису могле довољно да заштите ногу од хладноће, па је испод њих морало да се носи и по неколико пари чарапа. Тако је зимогрижљиви, расејани песник Анрија IV и Луја XIII Малерб облачио толико пари чарапа да му се готово увек догађало да на једној нози има више а на другој мање. Да би избегао забуну, Малерб је после сваког пара чарапа које навуче на ноге стављао по један новчић у нарочиту посуду.

Гледајући га како се мучи, један пријатељ је посаветовао заборавног песника да сваки пар чарапа обележи другим словом абецеде. Малерб је с одушевљењем прихватио овај предлог и дао да му се на чарапама извезе читава абецеда. Кад је једном тај пријатељ дошао у посету Малербу, нашао га је како навлачи чарапе са словом Л што је значило да је пре њих обукао — 12 пари!

ИЗУМ ТАТАРСКИХ РАТНИКА

Породици папуча припада и обућа постављена сламом какву су француски краљеви обували ноћу, пред одлазак на спавање, јер се ни дворови нису зими баш најбоље загревали.

Једног дана неком човеку, који по свој прилици није био задовољан својом висином, пало је на памет да у ципеле стави папуче са дебелим ђоном од неколико слојева плуте. Ова мода се толико проширила да су от мене венецијанске госпе по четком XV века испод својих папуча, да би их подигле стављале дрвене подметаче разних облика.

Како мода често не зна за разумне границе, овакви подметачи су расли и достигли — готово читав метар! Тако су настале високе папуче, праве штуле, које су жене скривале својим дугачким хаљинама. Изгледале су на њима огромне и моћне, али да би могле да се крећу најмање два кавальера морала су да их прате и придржавају јер се могло догодити да сломе врат. Овој опасној манији стало је на пут венецијанско Веће десеторице које је указом забранило „вратоломне" папуче.

Чак и римски папа од памтивека на ногама носи црвене папуче од свиле, а обичај налаже да им верници целивају врх. Неки су то сматрали понижењем и одбијали да љубе папине папуче. Али, црквене власти су прибегле лукавству: на врховима папиних папуча извезен је крст, па нек' неко од верника одбије да пољуби овај симбол вере! Овај обичај задржао се до данас.

У прошлом веку жене су са пуно жара шиле, везле и украшавале папуче, попут најлепших гоблена, да би их поклониле изабраницима свога срца. Тако су мушкарци одједном били затрпани папучама које су морали да носе ако ни због чега другог а оно да не би испали неучтиви према љупким дародавкама.

То, наравно, није значило да се „јачи" пол опасно разнежије. Чак су и татарски ратници, чувени по својој храбрости, носили папуче. Али, како су већи део свог века проводили у седлу, биле су им потребне и нарочите папуче. Прилагођавајући их самом начину живота они су их причврстили за узенгије. Тако је направљена најчуднија папуча у богатој историји ове скромне свакодневне обуће. **Д. П.**

ХОГАР СТРАШНИ

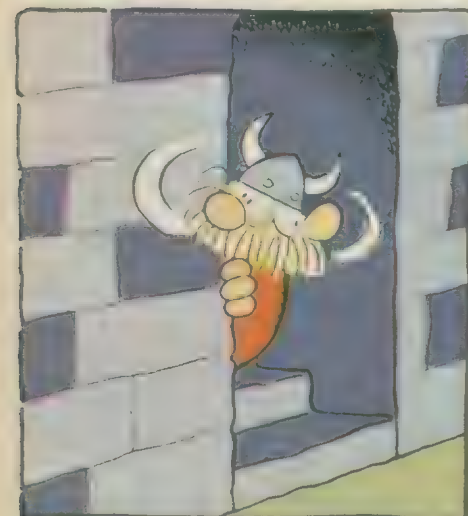

ОБАЛУ СМО ПРЕЛЕТЕЛИ ПРЕКО ПУСТИХ И НЕНАСЕЉЕНИХ МЕСТА. НАШ ЗЕКЕ ЛИЧИО ЈЕ НА АВИОН КОЈИ ДИДИТИЈЕМ ЗАПРАШУЈЕ ПОЉА.

Ноћ је већ била уступила место дану. Знао сам да је сунце почело да расипа своје црвенкастожуте зраке над пучином, знао али нисам могао да видим.

И било ми је жао због тога. Увек сам сматрао да су рађање и залазак сунца на Тихом океану најлепша слика коју природа може да пружи људима. А от кад је нисам видео! Како пилот, од почетка рата непрестано сам служио на подморници. Сунце и дневну светлост ретко сам виђао јер у ратним условима ниједна подморница није смела дању да промоли нос из воде.

Био је 9. септембар 1942. године. Метална конзерва I-25, како сам у мислима називао подморницу на којој сам се налазио, ронила је у близини обале Сједињених Америчких Држава, иако је то била права лудост јер су обалне воде чували разарачи и артиљерија.

МОЖЕМО ДА ПОЧНЕМО!

Могло је бити око пет часова изјутра. Седео сам за столом у својој кабини и чистио револвер који никада нисам употребио. Радио сам то више из досаде; морао сам нечим да прекратим време.

Занет послом, нисам ни чуо када је ушао морнар и поздравио ме. Приметио сам га тек када се накашљао. Погледао сам га: стајао је укрућен као воштана фигура.

— Капетан подморнице поручник Тагами, зове вас да одмах дођете до перископа!

Одложио сам револвер и устао. Довео сам униформу у ред и уским ходником упутио се према централном делу подморнице. Мотори нису радили. Подморница је стајала под водом.

БОМБАРДОВАО С

Древни јапански обичај налагао је да оставим рођацима прамен косе и одсечене нокте.

Када сам ушао у просторију са перископом, капетан Тагами се одмакао од њега. Извлачење перископа изнад воде могло је бити исто толико опасно као да је и цела подморница изронила, јер је постојала могућност да са обале посматрају пучину.

— Погледај! — показао ми је Тагами руком у правцу перископа. — Волео бих да знам шта мислиш... Само буди сигуран!

Прихватио сам перископ и прислонио уз њега десно око. Били смо доста далеко од обале, али су се ипак зграде у луци Камп Бланко и светионик на улазу у луку јасно распознавали. Небо је било ведро, а море мирно. Неколико пута све сам обухватио погледом. Тек када сам увукао перископ сетио сам се да ниједан једини поглед нисам бацио на светлуцање сунчевих зрака на површини воде и њихову чудесну игру на таласима. На то сам био потпуно заборавио.

— Реци! — тргао ме је капетан подморнице из размишљања.

— Можемо да почнемо! — климнуо сам главом.

Тагами је одмах почео да издаје наређења нижим официрима. Морало је да се ради брзо јер је од тога зависио живот свих чланова посаде, па и мој. Били смо далеко од Јапана, препуштени сами себи. На хиљаду миља унаоколо није било никог ко би могао да нам прискочи у помоћ...

ПОДМОРНИЦА I-25

На подморницу I-25 дошао сам шест недеља пре почетка америчко-јапанског рата. То није била подморница слична другим. Јапанци су изградили само 20 таквих „конзерви". Имала је топ калибра 140 милиметара, шест лансирних цеви за торпеда и једну новину у својој утроби: хангар у коме је био смештен авион А 6 М 5 ЗЕКЕ који је носио две бомбе од по 120 килограма. Пошто није могао да узлети директно са леђа подморнице, на њима се налазила лансирна рампа са које је зеке избациван као из катапулта.

Авион је био лаган, слабо наоружан и са малим дометом. Могао је да се користи само за извиђања. Чинило ми се да ни конструкторима подморнице није било јасно шта су хтели кад су је градили. Као новина у рату замисао је успела, али ништа више, јер је лансирање зекеа било компликовано: подморница је морала да изрони, затим да се авион извуче на лансирну рампу и тек онда катапултира. Подморница би се у тим случајевима увек налазила у опасности: постајала је лак плен противничких авиона и разарача.

Још веће невоље доносио јој је зеке приликом слетања кад би се у близини нашли противнички бродови. Подморница тада није смела да изрони и зеке би или постајао лак плен противавионске артиљерије или би се због недостатка горива могао срушити у море.

Откако сам се укрцао на I-25 о свему томе сам често размишљао. Рат ме је научио многим стварима. Схватио сам да изненадни напад значи више од било каквог оружја. Ако подморница има ту способност да се нечујно и неопажено привуче местима која су за друге неприступачна, мислио сам, зашто то не би могао и зеке. Тако бисмо могли да бомбардујемо Панамски канал, или базе у Ситлу и Сан Дијегу.

Своју идеју сам разрадио и писмено и на личну одговорност послао свој предлог јапанском главном штабу. Горео сам од жеље да проверим своју замисао, али нисам смео ништа да предузимам без дозволе команде. Време је пролазило. Летео сам и даље на свом

Под[illegible] Одмах [illegible] са лансирне рампе.

АМ АМЕРИКУ

зекеу и извиђао. Подморница је повремено прилазила америчким ратним објектима и бомбардовала их из свог тешког топа. Али, та бомбардовања нису наносила Американцима неку већу штету.

У ГЛАВНОМ ШТАБУ

Неколико пута доводио сам са својим зекеом подморницу у опасност: умало није настрадала чекајући ме да слетим. И капетан је схватио да се конструктори подморнице нису прославили својим делом. Било је очигледно да подморница није била погодна за отворена ратна дејства и непосредну борбу.

Одговор на мој предлог стигао је после напада наше подморнице на америчку поморску базу Асторија. Кад смо се после ове операције вратили у нашу базу Јокосука тамо ме је чекао телеграм са наређењем да се хитно јавим у главни штаб.

Знао сам да ме зову због мог пројекта, али нисам очекивао да ће ме примити царев брат Такамацу. Кратко ми је саопштено да је моја идеја „пажљиво разматрана". Ни речи похвале. Али, био сам свестан да је присуство царевог брата највећи доказ да је моја идеја добра и био сам срећан што сам нешто корисно учинио за своју земљу.

Идеја је значи, била прихваћена. То ми је потврдио и штабни официр Ијура када ми се обратио гласом рапавим као ренде.

— Нећете бомбардовати Ситл, Сан Дијего и остале циљеве које сте предложили, већ нешто друго. Потребно је изазвати панику међу америчким народом. А паника ће настати кад јапански авиони полете над њиховом земљом. Почните са шумским пожарима!

Задатак који сам добио, иако нешто другачији од мог предлога у суштини се није много разликовао од њега.

НАД ОРЕГОНОМ

Погледао сам на сат. Било је 5,15. Капетан подморнице Тагами издавао је последња наређења. Отишао сам да обучем пилотско одело.

Пре него што сам се обукао, пажљиво сам одсекао прамен косе и подсекао нокте. И једно и друго ставио сам у малу кутију где је одраније стајала моја писмена опорука коју је требало отворити у случају моје смрти. Нокте и косу остављали смо за успомену рођацима. Сви су се у Јапану држали тог обичаја.

Подморница I-25 изронила је из воде као кит. Са мном у авиону био је осматрач и стрелац Шоји Окуда. Подморница је заронила чим је катапултирала авион.

Зеке је летео брзином од 300 километара на час. Обишли смо Камп Бланко и обалу Америке прелетели преко пустих и ненасељених места. Због малих мотора зеке није стварао велику буку. Више је личио на авион који дидитијем запрашује поља. Готово 100 километара далеко од обале нашли смо се над калифорнијским шумама.

— Чудно! — рекао сам сам себи полугласно. — Америка на коју никада у њеној историји није пала ниједна бомба доживеће данас и то. Бомбардовању је ја, јапански пилот, и то из авиона који не вреди ни пола луле дувана!

Наредио сам Окуди да откачи прву бомбу. Сто двадесет килограма експлозива суновратило се према земљи. Експлозија је потресла тло ломећи дрвеће. Букнуо је пожар. Осам километара даље Окуда је откачио и другу бомбу. У шуми са сувом травом пожар се ширио као олуја.

Више нисмо смели да се задржавамо. Авионом сам направио заокрет и узео курс према подморници. Поново смо непримећени надлетели обалу. Над пучином сам јавио подморници да изрони. Слетео сам у последњем тренутку, баш кад се у ваздуху појавио један амерички авион. Подморница је заронила и притајила се на дну мора. Убрзо су се тачно изнад ње нашли разарачи и избацили тешке подводне мине. Али, ниједна нас није погодила.

НОВИ НАПАД

Неколико дана касније предложио сам капетану Тагамију да поновимо напад и то на истом месту. Био сам убеђен да нас Американци неће ту очекивати. Тешка срца, Тагами је пристао.

Двадесет деветог септембра извршили смо друго бомбардовање Америке. Поново смо изазвали пожар у шумама Орегона. Повукли смо се неопажено.

У повратку умало се није догодила несрећа. Узалуд смо над пучином тражили подморницу да слетимо: није одговарала на наше позиве. Гориво ми је било на измаку. Ако већ морам да се суновратим, мислио сам, онда ћу бар да ударим авионом у лучки светионик без кога би лука ноћу остала слепа. Тако бих часно умро и нанео штету непријатељу. Али, у последњем тренутку приметио сам на површини мора мрље од уља које су одавале присуство подморнице. Успоставио сам с њом везу, она је изронила и ја сам слетео са задњим капима горива.

Наша обавештајна служба данима је хватала вести америчких радио-станица и пратила новине. Ни једне вести о бомбардовању америчког континента! Шумски пожари су веома чести у Сједињеним Америчким Државама. Изазива ју их непажљиви излетници или настају спонтано од велике врућине. Због тога ни мала вест о пожарима у калифорнијским шумама није никог узбудила. Објашњење дато преко штампе било је уобичајено: пожар су изазвали излетници. Америчка контраобавештајна служба побринула се да у јавност не процури ниједна вест о томе да је један јапански авион у два маха летео над њиховим континентом. А ми смо очекивали панику! Из нашег главног штаба ускоро је стигло наређење да се све сличне акције обуставе: ризик је био велики а резултати безначајни.

Данас живим мирно, имам гвожђарску радњу и помало тргујем пољопривредним алаткама. Од мојих суграђана готово нико и не зна да сам био први и једини човек у историји који је бомбардовао Америку.

Нобуо Фужита

ПРЕПОТОПКО

АХ! КАКАВ ЗДРАВ И МИРАН ЖИВОТ!
ХМ! НИСАМ БАШ ТАКО СИГУРАН...
POR GOBBET

НИШТА ЛЕПШЕ ОД ШЕТЊЕ ... КАД НЕМА СЕМАФОРА И АУТОМОБИЛСКИХ СИРЕНА!

А-ЈОЈ! ЕНО ПЛЕМЕНСКОГ СИЛЕЏИЈЕ!

ДА КИДАМ ДОК НЕ БУДЕ КАСНО...

ПРЕПОТОПКО!

ВИДЕО МЕ... ГОТОВ САМ!
СТАНИ МАЛО, ПРЕПОТОПКО!

ДА ЗНАШ САМО ШТА МИ СЕ ПРЕ НЕКИ ДАН ДЕСИЛО...

... И КАЖЕМ ЈА ЊЕМУ... БЛА... БЛА... БЛА...

АЈ!
БУМ!

АЈОООЈ! МОЈЕ КОСТИ...
ДУМ!

ТРАС!
ОООХ!

БАМ!
УПОМОООЋ!

ТРАС!
ДОСТААА!

ХУ! ГОТОВ ЈЕ... ЗАМАЛО ДА ИЗГИНЕМ!

ЗБОГОМ, ПРЕПОТОПКО! ДРУГИ ПУТ ЋУ ТИ...
З... З... З... ЗБОГОМ...

... ИСПРИЧАТИ СВЕ ДО КРАЈА! САД НЕМАМ ВРЕМЕНА...
ХУУУ! БАР КАД НЕ БИ ТОЛИКО ПРИЧАО РУКАМА...
БИП-БИП!

ЧУДЕСНИ МАНДРАК

— КАКО ТРЕБА ДА ИЗГЛЕДА БУДУЋИ ЈУНАК СТРИПА? — УПИТАО ЈЕ ЦРТАЧ ФИЛ ДЕВИС ПИСЦА ТЕКСТА. — КАО ЈА! — ОДГОВОРИО МУ ЈЕ ЛИ ФОК. — ДОДАЈ МУ ЦИЛИНДАР, ФРАК И ОГРТАЧ И ИМАЋЕШ КРАЉА МАЂИОНИЧАРА!

Писац текста Ли Фок. Сличност са Мандраком је очигледна.

У америчком граду Сент Луису циркус је гостовао сваког лета, али се касније нико од редара, „гутача ватре", мађионичара и осталих артиста није сећао када се тај осмогодишњи дечак први пут појавио испод њихове шатре.

Запазили су га тек 1920. године, после месец дана гостовања. Долазио је свака три-четири дана, увек пола часа пре почетка представе. Мувао се између кола у којима су артисти становали, вирио кроз отшкринута врата, или се пропињао на прсте да баци поглед кроз прозор у њихову унутрашњост.

Редовно је куповао карту али никада није седео на означеном месту, већ је за време представе стајао готово прилепљен за ограду која је делила арену од гледалишта.

ВЕЛИКА ЉУБАВ

Нарочито су га привлачили мађионичари Кардини и Торнстон. Када су изводили трикове, дечак готово да није дисао: нетремце их је посматрао.

Убрзо се спријатељио са свима који су радили у циркусу. Свима је говорио да жели да постане мађионичар. Кардини и Торнстон покушали су да му објасне да је живот под циркуском шатром мукотрпан али им занесени дечак није веровао. Када су видели колико је упоран, обећали су да ће му показати неколико трикова.

— А, како, оно, рече да се зовеш? — упитао га је Кардини.

— Ли Фок!

После неколико недеља Фок је, са дозволом родитеља, помагао Торнстону и Кардинију на представама за време извођења њихових тачака. Био је пресрећан.

Међутим, дечакови родитељи схватали су све ово као обичну дечју забаву. Нису хтели ни да чују да им син буде мађионичар па је Ли Фок морао да добро „загреје столицу" и да учи.

Био је добар ученик. У гимназији је уређивао школске новине, на униврезитету је и објављивао приче и песме, а када је завршио универзитет писао је текстове за огласе у једној рекламној агенцији. Радио је и за локалне радио-станице. Али није заборављао своју велику љубав — мађионичарство.

НИЈЕ СЕ ПОКОЛЕБАО

Смирио се тек када је са својим пријатељем, иначе добрим цртачем, Филом Девисом направио стрип о једном мађионичару. После две недеље даноноћног заједничког рада и безброј попушених цигарета, стрип је био готов. Писац текста Ли Фок, рођен 1912, имао је тада само 22 године.

Пре почетка рада цртачу Филу Девису није било јасно како главни јунак треба да изгледа.

— Као ја! — показао је прстом на себе Фок. — Обуци га у фрак и црвени огртач, на главу стави цилиндар и имаћеш краља мађионичара!

Иако је Девис добро нацртао стрип, нико од издавача у Сент Луису није хтео да га објави. Фок је однео стрип у Њујорк, али ни тамо није имао више среће.

Али, млади писац текста није се предавао. Са једном епизодом свога стрипа закуцао је право на врата највеће светске агенције за објављивање стрипова — Кинг Фичерса!

Директор агенције само је летимично погледао стрип и замолио двадесет двогодишњег момка да му га остави. Био је то искусан послован човек и ниједну понуђену ствар није одбацивао док је темељно не испита.

— Дођите сутра па ћу вам рећи шта мислем о вашем мађионичару — испратио је љубазно Фока до врата.

Фок је имао утисак да је директор желео да га се што пре отараси. Ипак, следећег дана појавио се у његовој канцеларији. Директор га је дочекао уморног изгледа и са приметним под очњацима.

— Младићу, целу ноћ провео сам над вашим стрипом. Добар је! Нудим вам дугорочан уговор. Прихватате ли или не?

Фоков и Девисов стрип почео је да излази 11. јуна 1934. године. Главна личност био је мађионичар Мандрак. Стрип је излазио у наставцима сваког дана, а већ следеће године, у фебруару 1935. заузима целу страну недељних издања најпознатијих америчких листова и часописа.

У првим епизодама Мандрак је био чаробњак. Имао је натприродну моћ, али је временом све више постајао обичан смртник и мађионичар — мајстор хипнозе и трикова које је, наводно, научио у Тибету. Постао је ближи људима, а тиме и читанији и популарнији. Мандрак није само изузетно вешт мађионичар, већ и интелигентан, одлучан и храбар.

Да би задовољио укус читалаца који тешко подносе чак и најмање „порази" стрипских јунака, Фок је обезбедио Мандраку друштво — џиновског Лотара, поглавицу једног афричког племена, који својом снагом прискаче у помоћ пријатељу кад његове мађионичарске вештине затаје.

Фок је осудио Мандрака да буде заклети нежења, али га није лишио пријатног друштва лепе принцезе Нарде која му је временом постала верна дружбеница.

НИШТА БЕЗ ДЕВИСА

Мандракове авантуре, веома маштовите и пуне заплета исказане су чистим и једноставним језиком. Радња је узбудљива, са доста преокрета. Дијалог у Фоковом стрипу је оштар, духовит и са много смисла за драматику.

Популарности и успеху Мандрака много је допринео и његов цртач Фил Девис. Цртајући стрип једноставним линијама увек је успевао да веома верно дочара атмосферу и да у цртежима тачно постави предмете и личности.

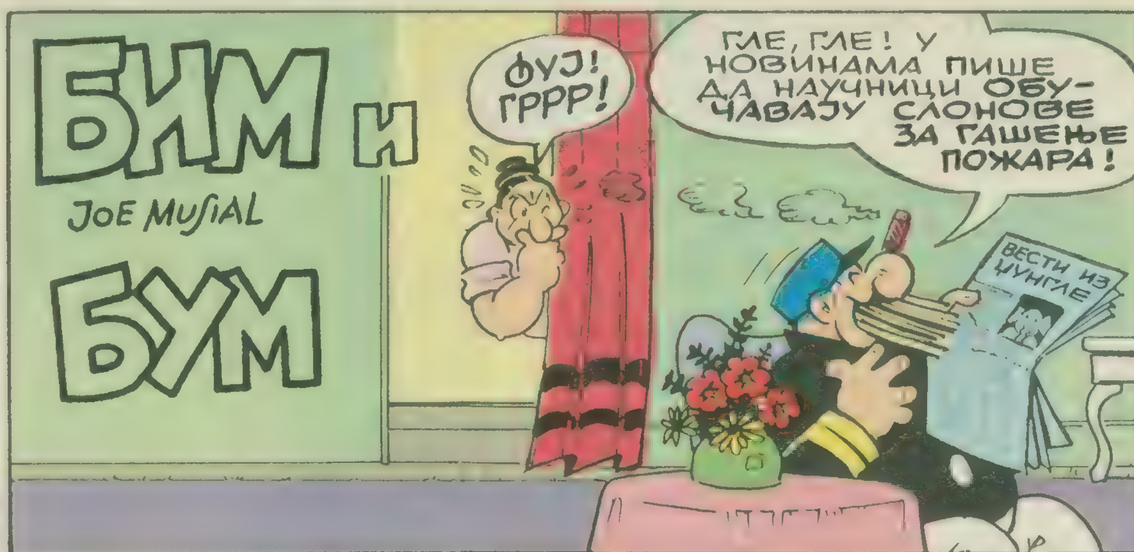
Девис је изазвао дивљење не само читалаца, него и филмских стручњака, па је италијански режисер Федерико Фелини снимио филм о Мандраку.

Смрт цртача Фила Девиса, који је умро 1965. године тешко је погодила Лија Фока: изгубио је и пријатеља и сарадника. После Девисове смрти цртање стрипа преузео је Фредерикс, илустратор Кинг Фичерса, који се труди да ни у чему не промени цртеж. Тако мађионичар Мандрак, онакав какввог су га створили Фок и Девис, живи и данас.

А. К.

Цртач Фил Девис

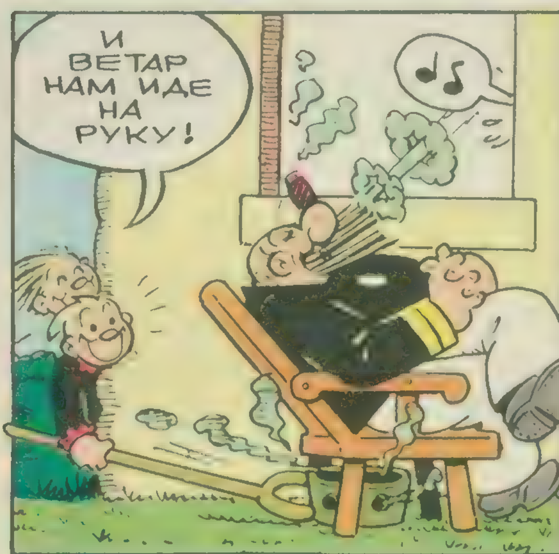

БИМ И БУМ
JOE MUSIAL
ФУЈ! ГРРР!
ГЛЕ, ГЛЕ! У НОВИНАМА ПИШЕ ДА НАУЧНИЦИ ОБУЧАВАЈУ СЛОНОВЕ ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА!
ВЕСТИ ИЗ ЏУНГЛЕ

НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА СЕ ПУШИ У КУЋИ! ГДЕ ИМА ДИМА МОЖЕ БИТИ И ВАТРЕ!
БАХ! ЖЕНЕ... УВЕК НЕШТО ИЗМИСЛЕ!
ХИ!
ХА!

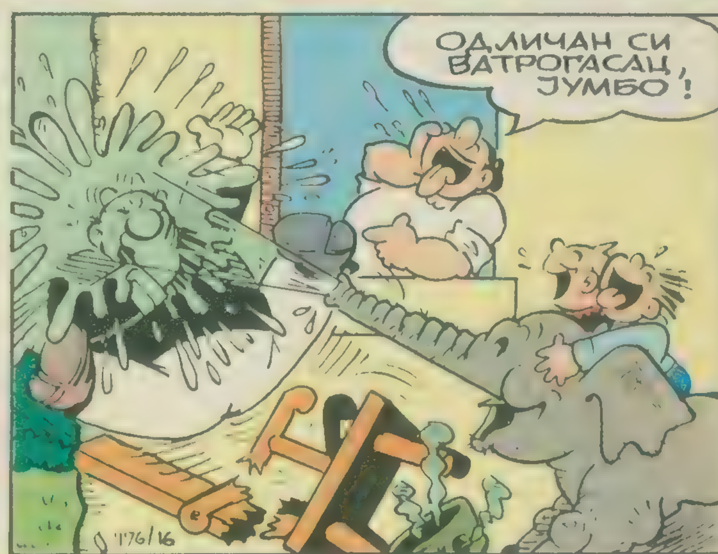

РУБИТЕ МИ СЕ С ПУТА!

АААХХ! НАЈЗАД МАЛО МИРА...
БЗЗ-ЗЗ...
АЛ' ПРВО ДА ДОНЕСЕМО ЛОНАЦ ЗА КАЂЕЊЕ... ОНАЈ КОЈИМ РАЗГОНИМО КОМАРЦЕ!

ПСССТ!

И ВЕТАР НАМ ИДЕ НА РУКУ!

ООХ!
Ш... ШТА?

ОДЛИЧАН СИ ВАТРОГАСАЦ, ЈУМБО!

ШРАФКО

КАП! КАП! КАП!
ОПЕТ ТА СЛАВИНА...

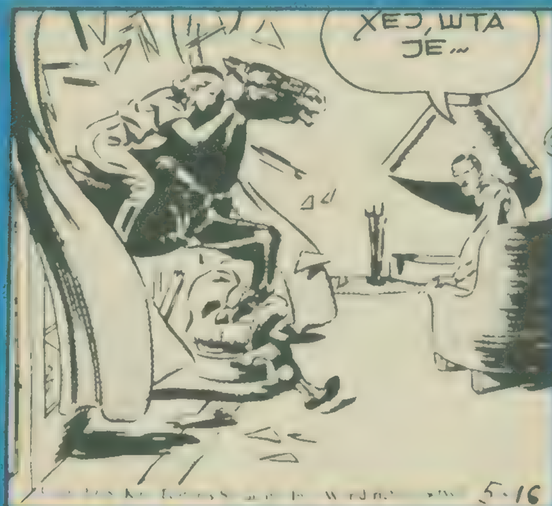

DUDA

А САД... НА СПАВАЊЕ!

МАНДРАК: ЗАЧАРАНА КУЋА

ЗА САДА ВАМ ТО НЕ МОГУ РЕЋИ, АЛИ ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ВАША ПОМОЋ! ГОНЕ МЕ ДУХОВИ!
ДУХОВИ!

ДА, ДАЊУ И НОЋУ! МОЈ ЖИВОТ ЈЕ ПАКАО! ЈЕ Л' ВАМ САД ЈАСНО?
НЕ БАШ САСВИМ! КАКО БИ БИЛО ДА ПОЧНЕТЕ ОД ПОЧЕТКА?

ЗНАЛА САМ ДА МИ НЕЋЕТЕ ВЕРОВАТИ... ОХ, ПОГЛЕДАЈТЕ! УХОДА!
5-19

ПУСТИТЕ ГА МЕНИ!

ЛОТАРЕ, ЈЕСИ ЛИ ГА ВИДЕО?
ЧОВЕК-ПАНТЕР!
МАЧЈЕ ЛИЦЕ! УДАРИО МЕ ЈЕ ПО ГЛАВИ И ПОБЕГАО!

МОРАМ ОДМАХ ДА СЕ ВРАТИМ! МОЛИМ ВАС, ДОЂИТЕ ВЕЧЕРАС У МОЈУ КУЋУ!
АЛИ, ГДЕ ЈЕ ВАША КУЋА? И КО ЈЕ ЧОВЕК-ПАНТЕР?

СТАНУЈЕМ У „ВРБАКУ" У БАРКЕР РОДУ! НЕМОЈТЕ МЕ НАПУСТИТИ!

НЕПОЗНАТА ДЕВОЈКА НА КОЊУ, ПАНТЕРСКА ЊУШКА НА ПРОЗОРУ! КАО ДА САЊАМ...
АЛИ ЈЕ УДАРАЦ БИО ПРАВИ, НИЈЕ САН!
МАНДРАК ЈЕ ЗБУЊЕН...

ЗНАТЕ ЛИ ГДЕ ЈЕ „ВРБАК"?
ТО ЈЕ ЈЕДНА ВЕЛИКА, СТАРА ВИЛА, ТРИ КИЛОМЕТРА ОДАВДЕ! НЕ ИДЕТЕ ВАЉДА ТАМО?
5-21

ИДЕМ! ЧИЈА ЈЕ ТО ВИЛА?
НИЧИЈА! ПРАЗНА ЈЕ ВЕК ГОДИНАМА! И ЗАЧАРАНА!

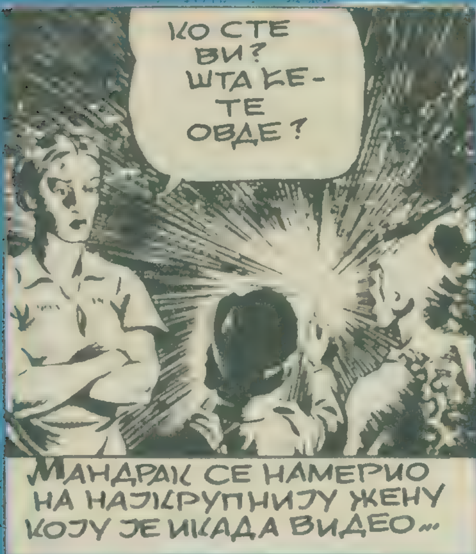

АЛИ, АКО НЕМА НИКОГ, КОД КОГА МИ ОНДА ИДЕМО!
ТО И МЕНЕ ЗАНИМА!

НЕ ВРЕДИ ДА УЛАЗИМО! ВИДИ СЕ ДА ЈЕ ПРАЗНА!
МОРАМО! ПОЗВАНИ СМО!

КУЋА НЕПОЗНАТЕ ДЕВОЈКЕ ОДБИЈАЛА ЈЕ СВОЈИМ ИЗГЛЕДОМ...
СВЕ ЈЕ У МРАКУ, ЗВОНО НЕ РАДИ... АЛИ ВРАТА СУ ОТВОРЕНА! УЂИМО!
ЈА САМ МИРОЉУБИВ! НЕ ВОЛИМ ДА ТРАЖИМ НЕВОЉЕ!

КАО ШТО ВИДИТЕ, НЕМА НИКОГА! САД БИСМО МОГЛИ ДА ОДЕМО!
НЕ БУДИ ДЕТЕ, ЛОТАРЕ! У ОВОЈ КУЋИ НЕМА ДУХОВА, ЈЕР ДУХОВИ НЕ ПОСТОЈЕ!

ИЗНЕНАЂЕЊИМА НИКАД КРАЈА...

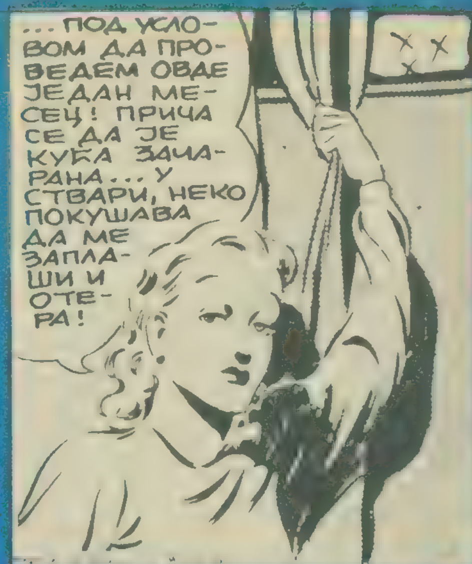

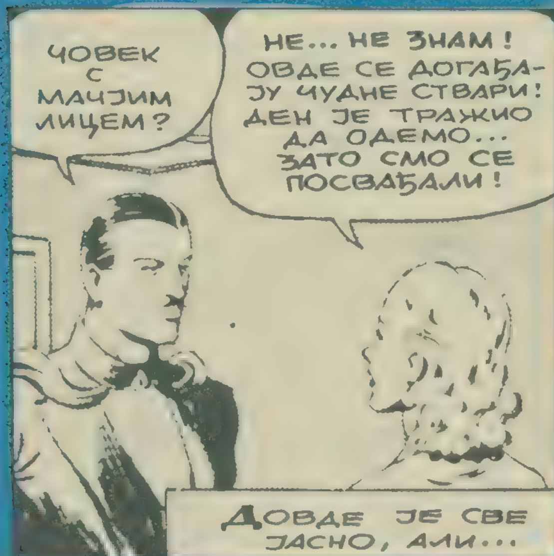

МИР ЈЕ КРАТКО ТРАЈАО...

КАД СИ ТАКО ТВРДОГЛАВА, ЈА ОДЛАЗИМ!
ЗДРАВО, ДЕН!

НЕ ЖЕЛИМ ДА СЕ МЕШАМ У ВАШЕ ПРИВАТНЕ ПОСЛОВЕ, АЛИ...
СЛУШАЈТЕ, МАНДРАЧЕ! ОД СВОГА ДЕДА НАСЛЕДИЛА САМ ОВУ КУЋУ... И ОГРОМНО БОГАТСТВО...

... ПОД УСЛОВОМ ДА ПРОВЕДЕМ ОВДЕ ЈЕДАН МЕСЕЦ! ПРИЧА СЕ ДА ЈЕ КУЋА ЗАЧАРАНА... У СТВАРИ, НЕКО ПОКУШАВА ДА МЕ ЗАПЛАШИ И ОТЕРА!

ЧОВЕК С МАЧЈИМ ЛИЦЕМ?
НЕ... НЕ ЗНАМ! ОВДЕ СЕ ДОГАЂАЈУ ЧУДНЕ СТВАРИ! ДЕН ЈЕ ТРАЖИО ДА ОДЕМО... ЗАТО СМО СЕ ПОСВАЂАЛИ!
ДОВДЕ ЈЕ СВЕ ЈАСНО, АЛИ...

НЕ РАЗУМЕМ НИШТА... ЈЕ ЛИ КУЋА ЗАИСТА ЗАЧАРАНА?
НЕ ЗНАМ! ЗАТО САМ ВАС И МОЛИЛА ДА ДОЂЕТЕ... ПОГЛЕДАЈТЕ!
НАЈЕДНОМ, СТОЛИЦА СЕ САМА ПОКРЕНУЛА...

ОПЕТ СУ ПОЧЕЛИ!
... А КЛАВИР САМ ДА СВИРА...

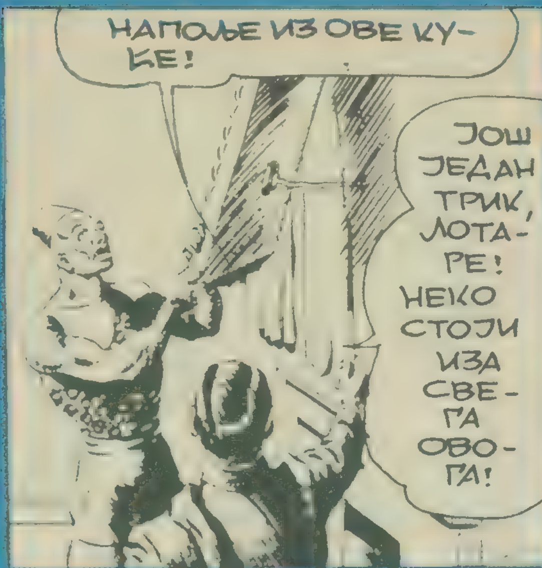

СТОЛИЦУ СУ ПОКРЕНУЛИ ПОМОЋУ ТАНКЕ ЖИЦЕ, НЕВИДЉИВЕ ПРИ ОВОЈ СВЕТЛОСТИ!

А КЛАВИР СВИРА ЗАХВАЉУЈУЋИ ОВОМ УРЕЂАЈУ! ПОГЛЕДАЈ!
ЈА САМ МИСЛИО ДА СУ ДУХОВИ! САД МИ ЈЕ ЛАКШЕ...

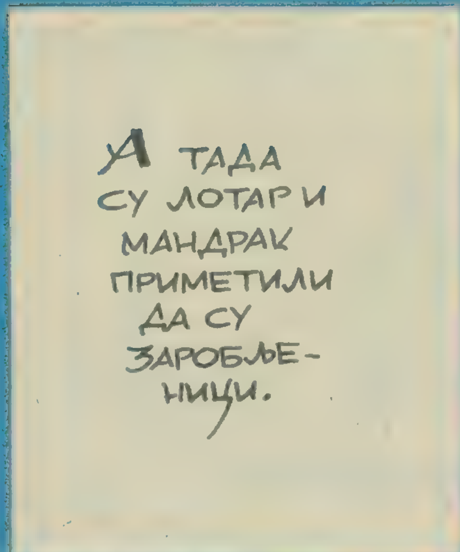

ВИДИТЕ ЛИ, ХЕЛЕН... ХМ? ОТИШЛА ЈЕ...
ПОБЕГЛА ЈЕ, ВАН СЕБЕ ОД СТРАХА, МИСЛЕЋИ ДА СУ ДУХОВИ! ГЛУПОСТИ!

ОДЛАЗИТЕ! НАПОЉЕ ИЗ ОВЕ КУЋЕ!
ООХ!

ЛОТАРЕ, ВРАТИ СЕ!
БОЉЕ ЈЕ ДА СЕ ЧИСТИМО!

НАПОЉЕ ИЗ ОВЕ КУЋЕ!
ЈОШ ЈЕДАН ТРИК, ЛОТАРЕ! НЕКО СТОЈИ ИЗА СВЕГА ОВОГА!

НИСАМ ХТЕО ДА ПОБЕГНЕМ! ХТЕО САМ САМО НА ЧИСТ ВАЗДУХ!
МОРАМО НАЋИ ХЕЛЕН И ОБЈАСНИТИ ЈОЈ ДА СВА ОВА „ЧУДА" ПОЧИВАЈУ НА МЕХАНИЦИ!

А ТАДА СУ ЛОТАР И МАНДРАК ПРИМЕТИЛИ ДА СУ ЗАРОБЉЕНИЦИ.

ВРАТА СУ ЗАКЉУЧАНА!
ШТА КАЖЕШ?

У ОВОЈ ЛУДОЈ КУЋИ СЕ СТАЛНО НЕШТО ДОГАЂА! КО ЛИ ТО ЧИНИ? УВЕЖИ ДОБРО ШАКУ, ЛОТАРЕ!
ОДМАХ!

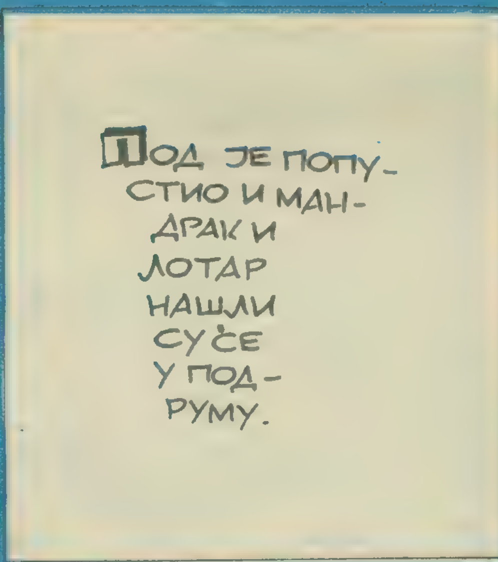

ЛОТАР ЈЕ ПРОВУКАО РУКУ КРОЗ РАЗБИЈЕНА ВРАТА И ОТВОРИО ИХ...

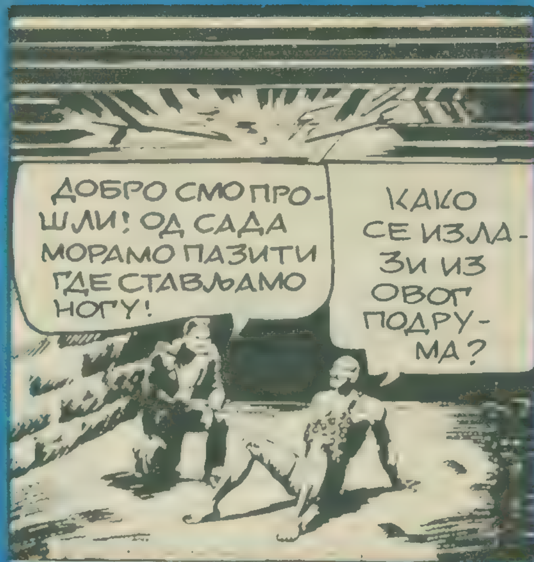

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ДРУГОМ КРИЛУ ЗГРАДЕ...
ОСТАВИ МЕ ЛИЛИ БЕЛ!
НЕ!

ГДЕ ЈЕ ХЕЛЕН? КАО ДА ЈЕ ПРОПАЛА У ЗЕМЉУ!
ХМ... МОЖДА СУ ЈЕ ИПАК ОТЕЛИ ДУХОВИ!

ГЛУПОСТИ, ЛОТАРЕ! САМ СИ ВИДЕО ДА СУ ТО СВЕ САМИ ТРИКОВИ!

ПРОПАДАМО!

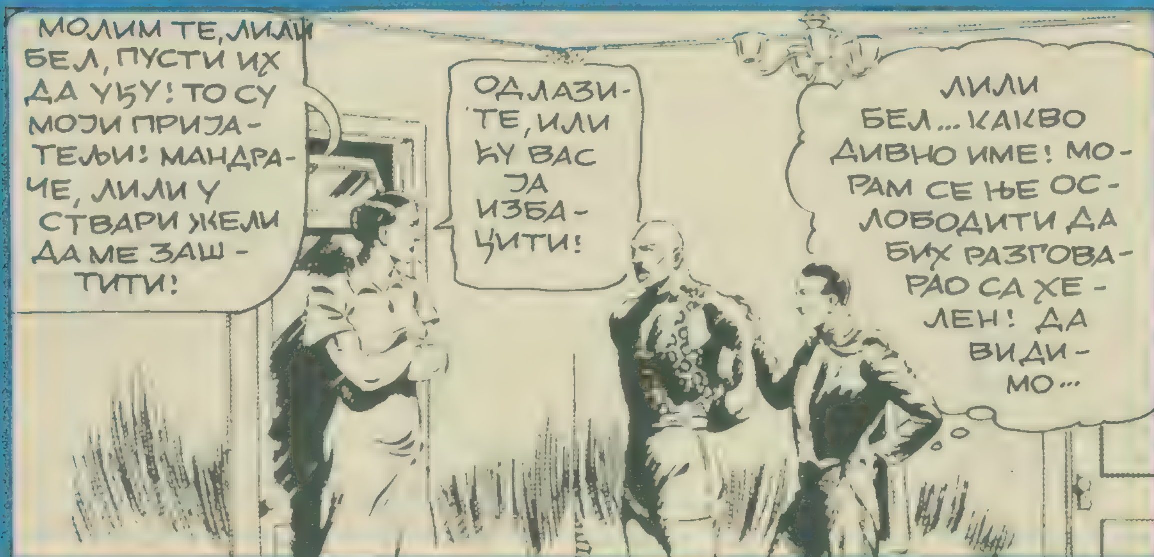

ПОД ЈЕ ПОПУСТИО И МАНДРАК И ЛОТАР НАШЛИ СУ СЕ У ПОДРУМУ.

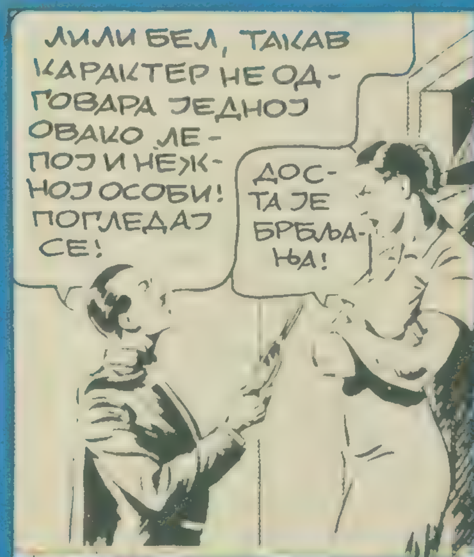

ДОБРО СМО ПРОШЛИ! ОД САДА МОРАМО ПАЗИТИ ГДЕ СТАВЉАМО НОГУ!
КАКО СЕ ИЗЛАЗИ ИЗ ОВОГ ПОДРУМА?

КАО ШТО СМО И УШЛИ!
АЛИ, ЈА СЕ НЕ МОГУ ПОПЕТИ СЕБИ НА РАМЕНА!

И МИ ЋЕМО СЕ ПОСЛУЖИТИ ТРИКОВИМА... А САД, ЛОТАРЕ, ДА ПОТРАЖИМО ХЕЛЕН!
МАНДРАК ЈЕ ИСПРУЖИО РУКУ, И...

ОХ! ПОНОВО ДАМА С КАМЕНОМ ПЕСНИЦОМ!
КАД СЕ НАЉУТИ ЛИЧИ НА РАЗБЕСНЕЛОГ ГОРИЛУ! МОРАМО ЛЕПО С ЊОМ...
ЏИН У СУКЊИ ЈЕ НА СТРАЖИ...

МОЛИМ ТЕ, ЛИЛИ БЕЛ, ПУСТИ ИХ ДА УЂУ! ТО СУ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ! МАНДРАЧЕ, ЛИЛИ У СТВАРИ ЖЕЛИ ДА МЕ ЗАШТИТИ!
ОДЛАЗИТЕ, ИЛИ ЋУ ВАС ЈА ИЗБАЦИТИ!
ЛИЛИ БЕЛ... КАКВО ДИВНО ИМЕ! МОРАМ СЕ ЊЕ ОСЛОБОДИТИ ДА БИХ РАЗГОВАРАО СА ХЕЛЕН! ДА ВИДИМО...

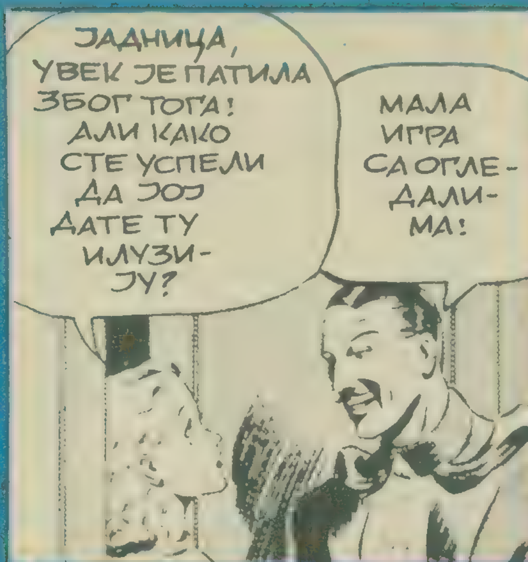

ЛИЛИ БЕЛ, ТАКАВ КАРАКТЕР НЕ ОДГОВАРА ЈЕДНОЈ ОВАКО ЛЕПОЈ И НЕЖНОЈ ОСОБИ! ПОГЛЕДАЈ СЕ!
ДОСТА ЈЕ БРБЉАЊА!

ЈА!
ЛИЛИ БЕЛ ЈЕ ЗАПРЕПАШЋЕНА...

ЈА!

АЛИ, МАНДРАЧЕ, ОНА СЕ У СТВАРИ НИЈЕ ИЗМЕНИЛА! ИСТА ЈЕ, ЗАР НЕ?
ДА, ТАЧНО!

ВАША ЛИЛИ БЕЛ ЈЕ ИМАЛА ТАКО НЕЗГОДАН КАРАКТЕР ЗБОГ СВОГ ИЗГЛЕДА! МИСЛИМ ДА ЋЕ ОД САДА БИТИ ДРУКЧИЈА!

ЈАДНИЦА, УВЕК ЈЕ ПАТИЛА ЗБОГ ТОГА! АЛИ КАКО СТЕ УСПЕЛИ ДА ЈОЈ ДАТЕ ТУ ИЛУЗИЈУ?
МАЛА ИГРА СА ОГЛЕДАЛИМА!

ХЕЛЕН, СЕЋАТЕ ЛИ СЕ СТОЛИЦЕ КОЈА ЛЕБДИ... КЛАВИРА КОЈИ САМ СВИРА... СЛИКЕ КОЈА ГОВОРИ?
ДА!

СТОЛИЦА СЕ ДИЗАЛА ПОМОЋУ ЖИЦЕ, А ИЗА КЛАВИРА И СЛИКЕ НАЛАЗИО СЕ СПЕЦИЈАЛНИ УРЕЂАЈ! ЕТО, ТО СУ ТИ ВАШИ ДУХОВИ!
СУМЊАЛА САМ ДА ЈЕ ТАКО НЕШТО!

НИСТЕ НИКАД ПОКУШАЛИ ДА ТО САМИ РАЗЈАСНИТЕ?
НИСАМ! О ОВОЈ КУЋИ СЕ ПРИЧА ДА ЈЕ ЗАЧАРАНА! ЗАИСТА, ТАКО ЈЕ СТАРА И СУМОРНА! ПРИЗНАЈЕМ, БОЈАЛА САМ СЕ...

НЕКО ЈЕ ЖЕЛЕО ДА ВАС ЗАПЛАШИ И УСПЕО ЈЕ АЛИ...
МАНДРАЧЕ, ПОГЛЕДАЈТЕ!
ХЕЛЕН ЈЕ ВИКНУЛА, УЖАСНУТА...

ХУУУУУ!
ОХ!

ХУУУУУ ТЕБИ!

МАНДРАЧЕ, ШТА ЈЕ ТО БИЛО?
ХЕ-ХЕ! СВАЧИМ САМ СЕ БАВИО У ЖИВОТУ, АЛИ ОВО МИ ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА САМ УПЛАШИО ДУХА!

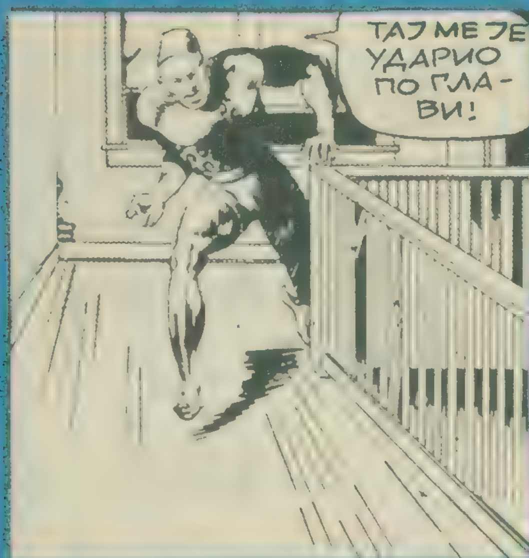

НЕ ВРЕДИ ГА ТРАЖИТИ! У ОВОЈ СТАРОЈ КУЋИ ИМА МНОГО МЕСТА ГДЕ СЕ МОЖЕ САКРИТИ!
АЛИ... КО ЈЕ ТО БИО?

ТО ТРЕБА ВИ МЕНИ ДА КАЖЕТЕ! ДАКЛЕ, АКО НЕ ОСТАНЕТЕ ОВДЕ МЕСЕЦ ДАНА, ГУБИТЕ НАСЛЕДСТВО... КОМЕ БИ ОНО У ТОМ СЛУЧАЈУ ПРИПАЛО?

ЛОТАР ЈЕ ЈУРИО ЗА ЊИМ ПО ЦЕЛОЈ КУЋИ.

НА ПОКРЕТ МАНДРАКОВЕ РУКЕ, СТЕПЕНИЦЕ СУ ПОЧЕЛЕ ДА СЕ КРЕЋУ НАДОЛЕ.

... И СТЕПЕНИЦЕ СУ ПОСТАЛЕ-ТОБОГАН.
ИЗВОЛИТЕ У НАШЕ ДРУШТВО!

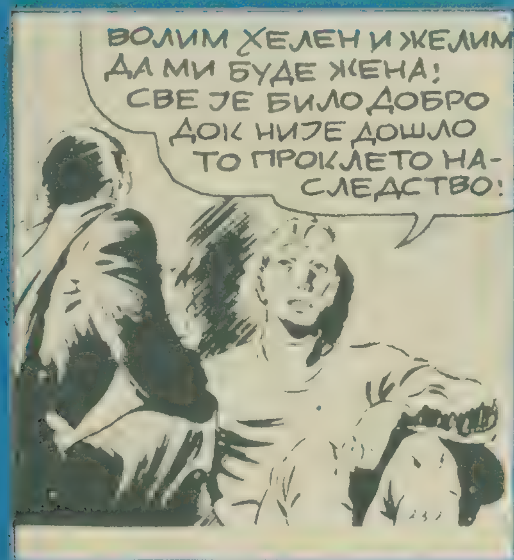

НАЈЗАД СИ МИ ДОПАО ШАКА!

РАЗБИЋУ ТИ ТУ МАЧЈУ ЊУШКУ!

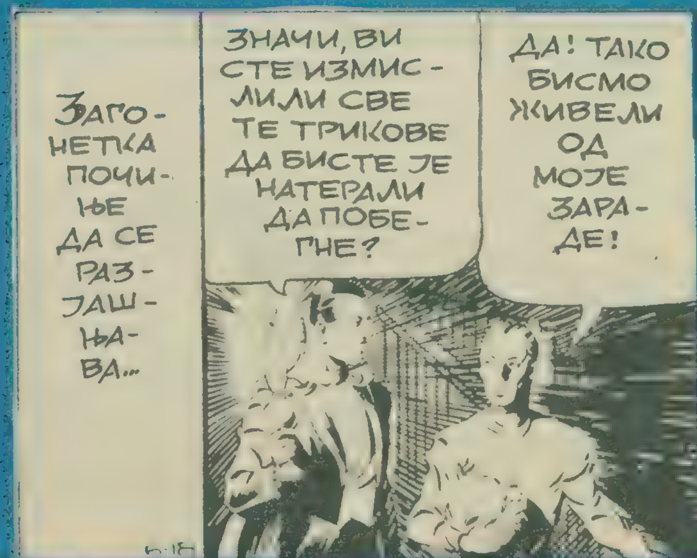

БРАВО, ЛОТАРЕ, УСПЕО СИ ДА ГА СМИРИШ! А САД ДА ВИДИМО КО СЕ КРИЈЕ ИЗА ТОГ МАЧЈЕГ ЛИЦА!

МАНДРАК ЈЕ ИЗНЕНАЂЕН...
ДЕН! ХЕЛЕНИН ВЕРЕНИК! ДАКЛЕ, ВИ СТЕ ТАЈ ШТО ЈЕ ПЛАШИ! АЛИ, ЗАШТО?
ПУСТИТЕ МЕ ДА ПРЕДАХНЕМ... СВЕ ЋУ ВАМ РЕЋИ!

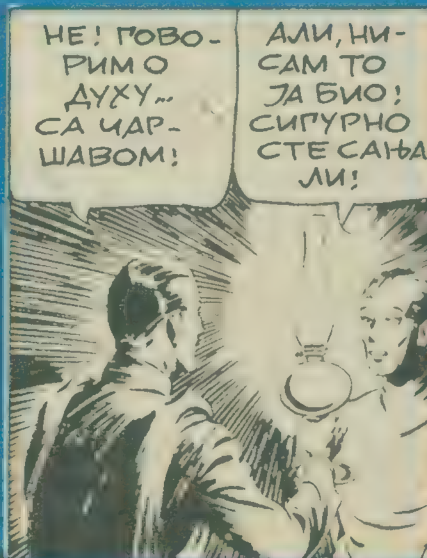

ВОЛИМ ХЕЛЕН И ЖЕЛИМ ДА МИ БУДЕ ЖЕНА! СВЕ ЈЕ БИЛО ДОБРО ДОК НИЈЕ ДОШЛО ТО ПРОКЛЕТО НАСЛЕДСТВО!

НЕ МОГУ ДОПУСТИТИ ДА МЕ ОНА ИЗДРЖАВА! КАД САМ ЧУО ДА ЈЕ УСЛОВ ДА ПРОВЕДЕ МЕСЕЦ ДАНА У ОВОЈ КУЋИ...

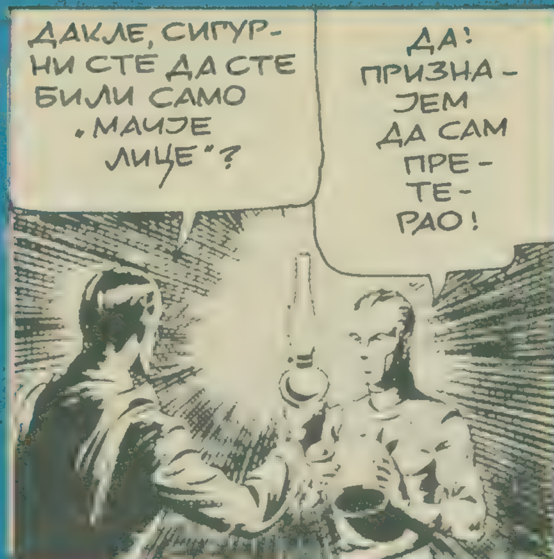

...РЕШИО САМ ДА ТО ИСКОРИСТИМ! ХТЕО САМ ДА ЈЕ ЗАПЛАШИМ И НАТЕРАМ ДА НАПУСТИ КУЋУ ПРЕ РОКА, КАКО БИ ИЗГУБИЛА НАСЛЕДСТВО!
НЕ ОДОБРАВАМ ВАШЕ МЕТОДЕ, АЛИ ВАС РАЗУМЕМ!

ЗАГОНЕТКА ПОЧИЊЕ ДА СЕ РАЗЈАШЊАВА...
ЗНАЧИ, ВИ СТЕ ИЗМИСЛИЛИ СВЕ ТЕ ТРИКОВЕ ДА БИСТЕ ЈЕ НАТЕРАЛИ ДА ПОБЕГНЕ?
ДА! ТАКО БИСМО ЖИВЕЛИ ОД МОЈЕ ЗАРАДЕ!

ТО ОБЈАШЊАВА ТАЈНУ ЗАЧАРАНЕ КУЋЕ! УЗГРЕД БУДИ РЕЧЕНО, ОДЛИЧНО СТЕ ОДИГРАЛИ УЛОГУ ДУХА!
КАКВОГ ДУХА? МИСЛИТЕ ПАНТЕРА?

НЕ! ГОВОРИМ О ДУХУ... СА ЧАРШАВОМ!
АЛИ, НИСАМ ТО ЈА БИО! СИГУРНО СТЕ САЊАЛИ!

НИСАМ САЊАО! ХЕЛЕН ЈЕ БИЛА СА МНОМ! ОБОЈЕ СМО ГА ВИДЕЛИ!
ХЕЛЕН ЈЕ НЕСТАЛА! НЕМА ЈЕ НИГДЕ!

ДАКЛЕ, СИГУРНИ СТЕ ДА СТЕ БИЛИ САМО „МАЧЈЕ ЛИЦЕ"?
ДА! ПРИЗНАЈЕМ ДА САМ ПРЕТЕРАО!

МОРАМО ЈЕ НАЋИ! ВИ ПОЂИТЕ НА ТУ СТРАНУ, А ЈА ЋУ ОВАМО!

ХЕЛЕН? ШТА ТО ЗНАЧИ?
МАНДРАЧЕ!
ХЕЛЕН ЈЕ ПОДИГЛА СЕКИРУ, АЛИ МАНДРАК ЈЕ ИСПРУЖИО РУКУ...

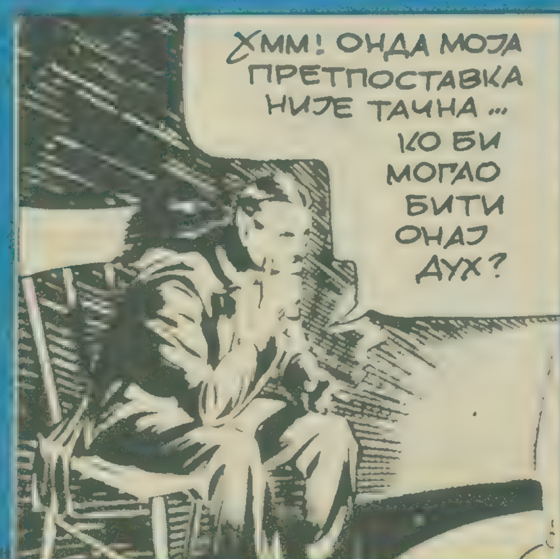

МИСЛИЛА САМ ДА ЈЕ МАЧЈЕ ЛИЦЕ! ЗАМАЛО ДА ВАС УДАРИМ!
ШТО СЕ ТИЧЕ МАЧЈЕГ ЛИЦА...

ЕВО ГА!

ДЕН! ТИ?
ДА, ЉУБАВИ!

ЗНАЧИ, ПЛАШИО СИ МЕ ДА БИ МЕ ЛИШИО МИЛИОНА! ПА ТИ СИ СРЦЕ!

ТРЕБА ЈОШ ОТКРИТИ КО ЈЕ ДУХ! ХЕЛЕН, КАД БИСТЕ ВИ ИЗГУБИЛИ НАСЛЕДСТВО, КОМЕ БИ ПРИПАЛО?
ЈА САМ ЈЕДИНИ НАСЛЕДНИК! АКО ГА ИЗГУБИМ, ПРИПАЛО БИ ИНСТИТУТУ ЗА НАУЧНА ИСТРАЖИВАЊА!

ХММ! ОНДА МОЈА ПРЕТПОСТАВКА НИЈЕ ТАЧНА... КО БИ МОГАО БИТИ ОНАЈ ДУХ?

ИЗНЕНАДА НЕКО ЈЕ ЗАКУЦАО НА ВРАТА СА УЛИЦЕ...

ЈА САМ ГОСПОЂА ВУДС! НЕКАДА ЈЕ ОВА КУЋА БИЛА МОЈА! ОСТАВИЛА САМ ОВДЕ ЈЕДАН КОВЧЕЖИЋ... И ХТЕЛА БИХ ДА ГА УЗМЕМ!
ИЗВОЛИТЕ, УЂИТЕ!

ЗНАМ ПУТ, НЕ БРИНИТЕ! СЕЋАМ СЕ ДОБРО ГДЕ САМ ГА ОСТАВИЛА!

КАКВА ЧУДНА СТАРИЦА... КУДА МЕ ТО ВОДИТЕ?
РЕКЛА ЈЕ ДА СЕ ЗОВЕ ГОСПОЂА ВУДС...

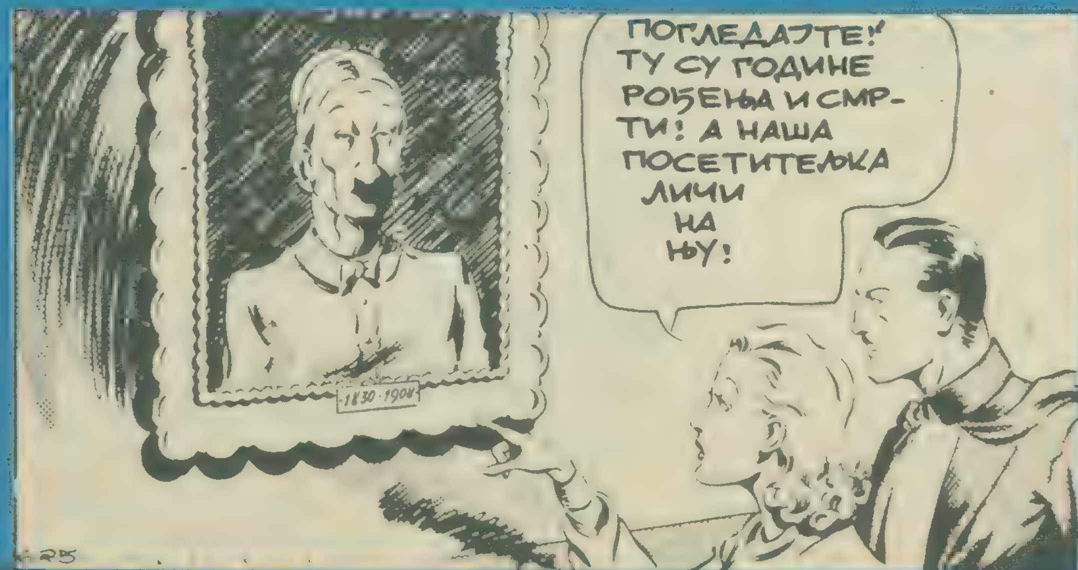

ХЕЛЕН, ШТА ЈЕ... ОХ, ОНЕСВЕСТИЛА СЕ!

ЈЕ ЛИ ВАМ САДА БОЉЕ?
ДА, АЛИ ПОГЛЕДАЈТЕ ОНУ СЛИКУ МАНДРАЧЕ! ТО ЈЕ ГОСПОЂА ВУДС, НЕКАДАШЊА ВЛАСНИЦА КУЋЕ!

ЗАР НЕ ЛИЧИ НА СТАРИЦУ КОЈА ЈЕ МАЛОЧАС УШЛА? И ОНА ЈЕ РЕКЛА ДА СЕ ЗОВЕ ГОСПОЂА ВУДС!
ДА, ТО ЈЕ СВАКАКО ОНА! ПА ШТА ЈЕ С ТИМ?

МАНДРАЧЕ, КУЋУ ЈЕ КУПИО МОЈ ДЕДА ОД ГОСПОЂЕ ВУДС... А ОНА ЈЕ УМРЛА ПРЕ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА!

ПОГЛЕДАЈТЕ! ТУ СУ ГОДИНЕ РОЂЕЊА И СМРТИ! А НАША ПОСЕТИТЕЉКА ЛИЧИ НАЊУ!
1830-1900

РАЗУМЕ СЕ, НЕ МОЖЕ БИТИ ОНА, АЛИ... ПОТРАЖИМО ЈЕ!
КАКО МОЖЕТЕ БИТИ СИГУРНИ ДА НИЈЕ ОНА? МОЖДА СЕ ВРАТИЛА!

ЛОТАР СЕ УПУСТИО У РАЗГОВОР СА СТАРИЦОМ.

ОНЕСВЕСТИЋЕ СЕ... БРЗО МАЛО ВОДЕ!

ЗАИСТА НЕВЕРОВАТНО! СТАРИЦА И ГОСПОЂА ВУДС СУ ИСТОВЕТНЕ!

ОНЕ СУ ИСТА ЛИЧНОСТ... ОНО ЈЕ ЊЕН ДУХ!

ХМ, КОМАДИЋИ ГЛИНЕ ИСПРЕД СЛИКЕ... ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ...

КУДА ЋЕМО?

СТАРИЦА ЈЕ ПРОШЛА КРОЗ ТАЈНИ ОТВОР У ПОДУ! СИГУРНО ЈЕ САД У ПОДРУМУ!

А У ПОДРУМУ...

НЕ ПРИБЛИЖУЈТЕ СЕ, МАНДРАЧЕ! ТО ЈЕ ДУХ!

ВРЛО СНАЖАН ДУХ, РЕКАО БИХ! АЛИ, ЗАШТО БИ ДУХ ПРОЛАЗИО КРОЗ ПОД?

ЈЕСТЕ ЛИ ДОШЛИ ДА МИ ПОМОГНЕТЕ?

НАРАВНО!

БИЋЕ МИ ВРЛО ДРАГО!

ОХ!

ШТА ЈЕ? ЗАР НИСТЕ ХТЕЛИ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ У КОПАЊУ?

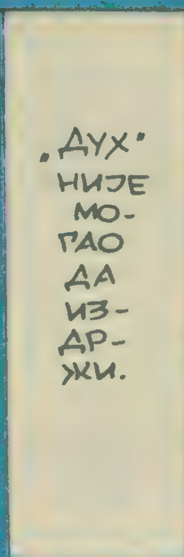
Н-Н-Н-НЕ!

БРРР, АЛ' ЈЕ ХЛАДНО У ОВОМ ПОДРУМУ! ЛЕПО ЈЕ БИТИ ОПЕТ ОД КРВИ И МЕСА!

ДОСТА! ДОСТА!

АЛИ, ГОСПОЂО ВУДС, ДУХ КАО ШТО СТЕ ВИ НЕ БИ СМЕО ДА СЕ УЗБУЂУЈЕ ЗБОГ СИТНИЦА! НЕЋЕТЕ ВИШЕ ДА КОПАМО?

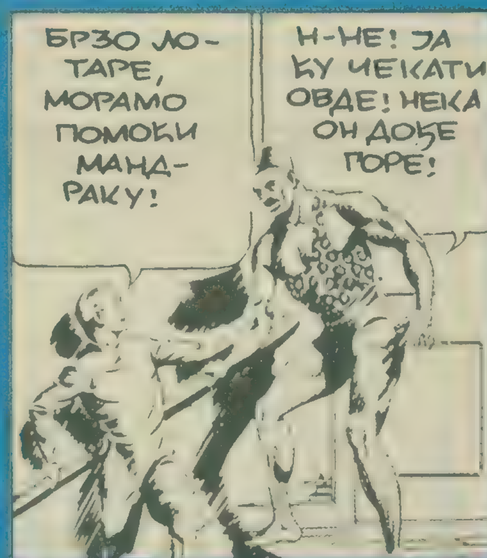

ДА, КОПАЊЕ ЈЕ НАПОРНО! НЕКА АШОВ ТО САМ РАДИ!

„ДУХ" НИЈЕ МОГАО ДА ИЗДРЖИ.

АХ! АХ! НЕЋЕ МЕ ВИШЕ УХВАТИТИ!

ВАРАТЕ СЕ АКО МИСЛИТЕ ДА ЋЕТЕ УМАЋИ! ПРАВДА ИМА...

...ДУГУ РУКУ!
ДО ЂАВ...

БРЗО ЛОТАРЕ, МОРАМО ПОМОЋИ МАНДРАКУ!
Н-НЕ! ЈА ЋУ ЧЕКАТИ ОВДЕ! НЕКА ОН ДОЂЕ ГОРЕ!

ХЕЛЕН, ГДЕ ЈЕ МАНДРАК?
ТАМО! ПОКУШАВА ДА УПЛАШИ ПОКОЈНУ ГОСПОЂУ ВУДС!

ПУСТИТЕ МЕ, МОЛИМ ВАС! ЈА САМ ЈАДНА, НЕЗАШТИЋЕНА СТАРИЦА!
ШТА, НИСТЕ ВИШЕ ДУХ? ЈА ЧАК НЕ ВЕРУЈЕМ НИ ДА СТЕ СТАРИЦА!

МАНДРАК ЈЕ ИСПРУЖИО РУКУ, И...

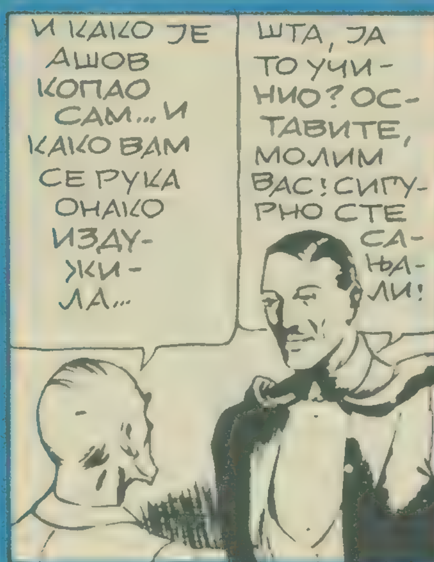
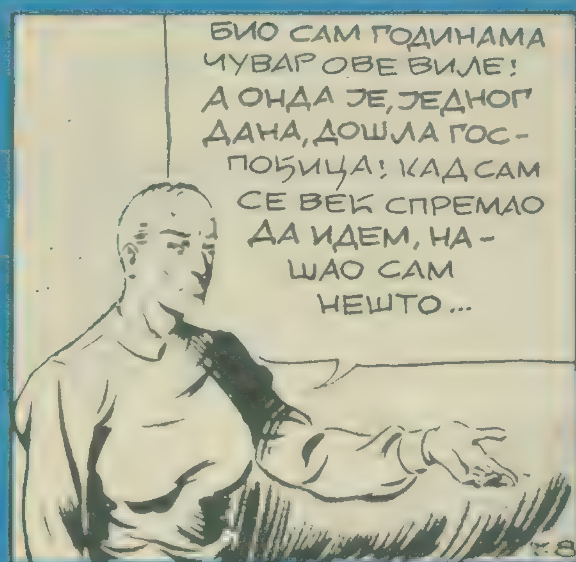

ГЛЕ! ИМА ПАНТАЛОНЕ!
ГОСПОЂА ЈЕ ГОСПОДИН!
МУШКАРАЦ! АЛИ, ПОТПУНО ЛИЧИ НА СЛИКУ ГОСПОЂЕ ВУДС!

САД ЋУ ВАМ ОБЈАСНИТИ! МИРАН, ПРИЈАТЕЉУ, ИЛИ ЋУ ТЕ ПРЕДАТИ ЛОТАРУ!

ПОГЛЕДАЈТЕ! НЕ ЛИЧИ ВИШЕ НА ГОСПОЂУ ВУДС!
МАСКА ЈЕ СКИНУТА ...

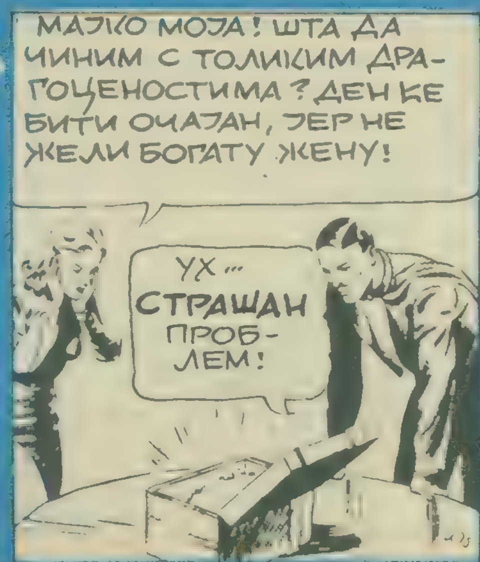
ВИ СТЕ ТО ЗНАЛИ, МАНДРАКЕ?

НЕ! ПОСУМЊАО САМ КАД САМ ВИДЕО ГРУМЕНЧИЋЕ ГЛИНЕ ИСПОД СЛИКЕ! ВЕШТО ЈЕ НАПРАВИО ОВУ МАСКУ!

У ПОЛУМРАКУ, ТЕШКО ЈЕ БИЛО ОТКРИТИ ПРЕВАРУ! А САД НАМ РЕЦИТЕ ШТА СВЕ ОВО ЗНАЧИ?
ПРЕ НЕГО ШТО ВАМ ОДГОВОРИМ, РЕЦИТЕ МИ КАКО СТЕ СЕ ПРЕТВОРИЛИ У КОСТУР...

И КАКО ЈЕ АШОВ КОПАО САМ... И КАКО ВАМ СЕ РУКА ОНАКО ИЗДУЖИЛА...
ШТА, ЈА ТО УЧИНИО? ОСТАВИТЕ, МОЛИМ ВАС! СИГУРНО СТЕ САЊАЛИ!

БИО САМ ГОДИНАМА ЧУВАР ОВЕ ВИЛЕ! А ОНДА ЈЕ, ЈЕДНОГ ДАНА, ДОШЛА ГОСПОЂИЦА! КАД САМ СЕ ВЕЋ СПРЕМАО ДА ИДЕМ, НАШАО САМ НЕШТО...

АЛИ, НИСАМ СТИГАО ДА ТО ОДНЕСЕМ! ЗАТО САМ СЕ ВРАТИО И ПОКУШАО ДА ЗАПЛАШИМ ДЕВОЈКУ...
ШТА СТЕ НАШЛИ?

ОВО!
БЛАГО!
ТО ЈЕ ЗБУНИЛО ЧАК И МАНДРАКА...

ТАЈНА ЈЕ РЕШЕНА, ДЕН! ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПОКУШАВАО ДА УПЛАШИ ХЕЛЕН ТРАЖИО ЈЕ БЛАГО У ПОДРУМУ! ЕВО, ОНО ПРИПАДА ВАШОЈ ВЕРЕНИЦИ!
БЛАГО?

МАЈКО МОЈА! ШТА ДА ЧИНИМ С ТОЛИКИМ ДРАГОЦЕНОСТИМА? ДЕН ЋЕ БИТИ ОЧАЈАН, ЈЕР НЕ ЖЕЛИ БОГАТУ ЖЕНУ!
УХ... СТРАШАН ПРОБЛЕМ!

ПА, ДЕН, ХОЋЕТЕ ЛИ УЗЕТИ ХЕЛЕН УПРКОС ЊЕНОМ БОГАТСТВУ?
ДА! ШТА ЋУ? НИЈЕ ОНА КРИВА!

ХРАБРО, ДЕН! ГЛАВНО ЈЕ ДА СЕ ВОЛИТЕ!
КРАЈ

Денис: Чика Џорџов одмор

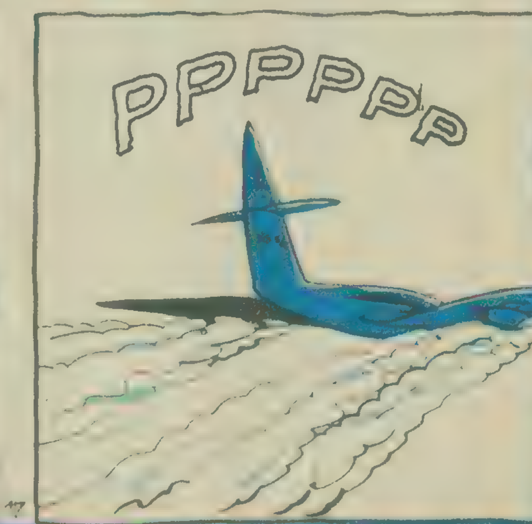

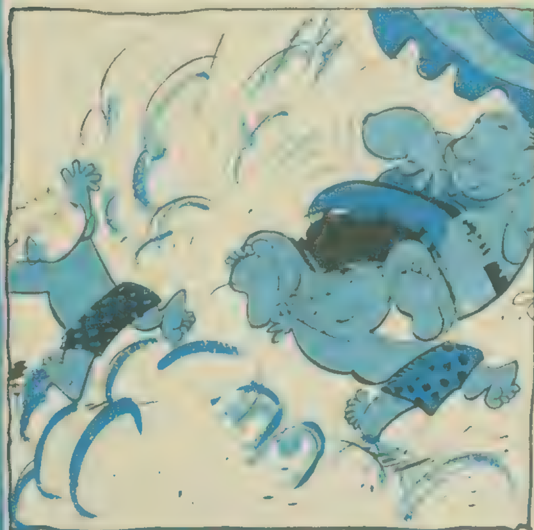

УСКОРО...
АААХ! ОВО ЈЕ ЖИВОТ, МАРТА! А?
ММ... ХМ...

ГУБИТЕ СЕ!
АЛИ, ЏОРЏЕ!

ШМРК!
ШТА ТИ БИ?

ТА ДЕЧИЦА... ПОДСЕТИЛА СУ МЕ НА СЛАТКОГ МАЛОГ ДЕНИСА!
ЗАБОРАВИ ДЕНИСА! ЗБОГ ЊЕГА СМО ОВДЕ!

ШТА ЛИ САД ДЕНИС РАДИ? ТАМО НА СЕВЕРУ ЈЕ ЈОШ СНЕГ И ЛЕД!
ГРУДВА СЕ... КОЛИКО ЈА ПОЗНАЈЕМ ДЕНИСА!

ОООК!

ЦАНГР
ПРОМАШИО СИ МЕ! ХА! ХА!
ОХ! ОДЕ ЧИКА ЏОРЏОВ ПРОЗОР!

БЕЗ БРИГЕ! МОЈ ТАТА ЋЕ ГА ОПРАВИТИ ПРЕ НО ШТО СЕ ЧИКА ЏОРЏ ВРАТИ!
И ТРЕБА ДА ГА ОПРАВИ!

ШТА ЈЕ, ЏОРЏЕ?
НИШТА, НИШТА... НАДАМ СЕ!

ВИДИШ, У НОВИНАМА ПИШЕ ДА СУ ТАМО ЈОШ МРАЗЕВИ УЛИЦЕ СУ ПОД ВОДОМ!
ДОБРО, ДОБРО!

5
ПОД ЛЕДОМ?
ДА, ЏОРЏЕ!

ШТО СМО НАПРАВИЛИ КЛИЗАВИЦУ. НА ЧИКА ЏОРЏОВОМ ТРОТОАРУ!
АХА! ТАТА ЈЕ ПО НАШЕМ ПРОСУО СО!

НЕКО ЋЕ ЗА ОВО ДА ПЛАТИ!
ОХ! НЕ!

А ШТА ТО НЕ, ЏОРЏЕ?
НИШТА, НИШТА!

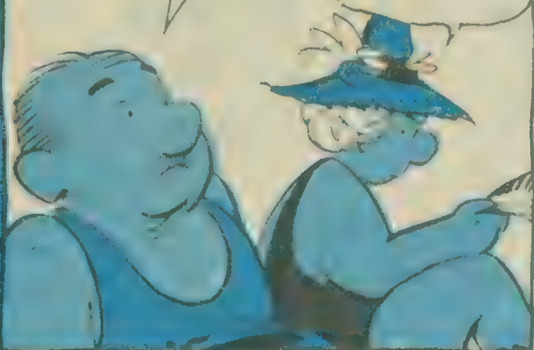

ЧУЈ, ЈЕСМО ЛИ ЗАКЉУЧАЛИ ГАРАЖУ?
6
ПА... МИСЛИМ ДА ЈЕСМО!

У СВАКОМ СЛУЧАЈУ КОЛА СУ ЗАКЉУЧАНА, ЗАР НЕ?
НАДАМ СЕ ДА ЈЕСУ!

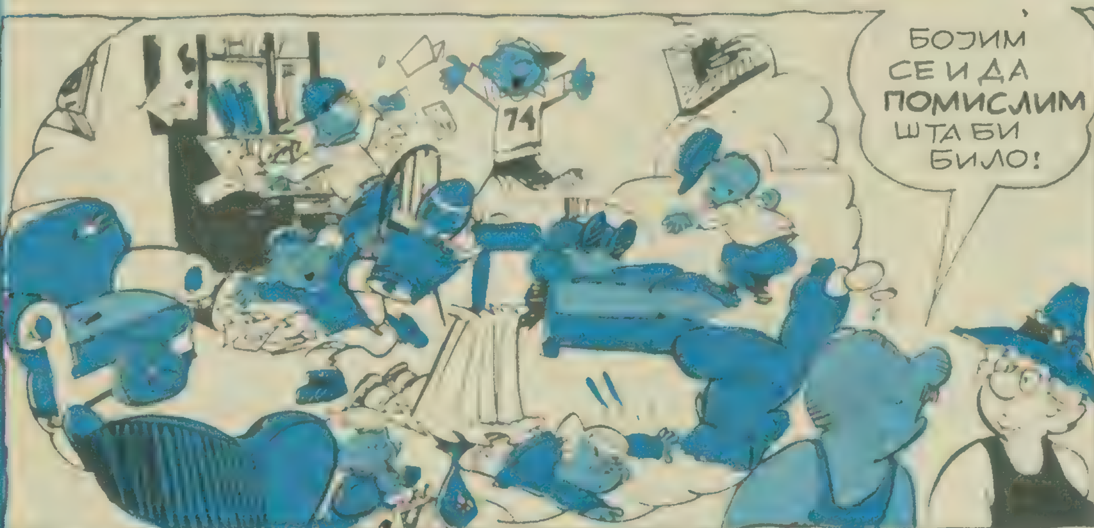

БИ БИ
УРА
ХА! ХА!
ССССС

ШТА ТЕ МУЧИ, ЏОРЏЕ!
ДЕНИС! ШТА БИ МЕ ДРУГО МУЧИЛО!

АЛ' ДЕНИС ЈЕ КОД КУЋЕ... А МИ СМО ОВДЕ!
У ТОМЕ И ЈЕСТ' НЕВОЉА!

МАРТА! ШТА МИСЛИШ, ДА Л' ЋЕ МИЧЕЛ ДАТИ ДЕНИСУ КЉУЧ ОД НАШЕ КУЋЕ!
НЕЋЕ, БУДИ СПОКОЈАН!

АЛ' ОН БИ МОГАО И САМ ДА ГА НАЂЕ!
ПА ШТА?
7

74
БОЈИМ СЕ И ДА ПОМИСЛИМ ШТА БИ БИЛО!

ГОТОВО! ИДЕМО КУЋИ! САД ОДМАХ!
АЛИ, ЏОРЏЕ! ПА ТЕК СМО ДОШЛИ! СМИРИ СЕ!

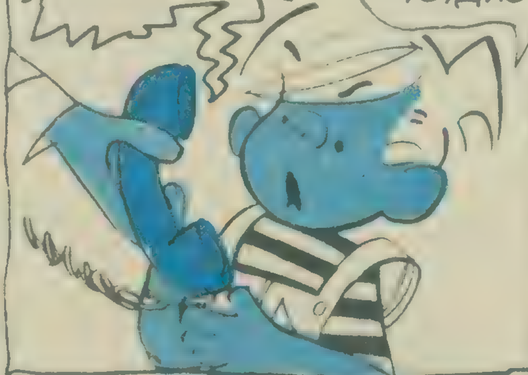

КАКО ДА СЕ СМИРИМ КАД НАМ ТО ДЕРИШТЕ УНИШТАВА КУЋУ?
ЧЕКАЈ, ДРАГИ! АКО СЕ БАШ ТОЛИКО БРИНЕШ ЗАШТО НЕ ПОЗОВЕШ МИЧЕЛОВЕ ТЕЛЕФОНОМ?

И ТАКО...
ХИТНО МИ ДАЈТЕ ВЕЗУ! РАДИ СЕ О ЖИВОТУ!
НЕ ПРЕТЕРУЈ, ЏОРЏЕ!
8

ОХ... ЗДРАВО, КОМШИЈА, ОВДЕ ЈЕ СВЕ У РЕДУ! КАКВО ЈЕ ТАМО ВРЕМЕ...

НЕ... ГАРАЖА ЈЕ ЗАКЉУЧАНА... ЈОК... НИЈЕДАН ПРОЗОР НИЈЕ РАЗБИЈЕН... ДА, БАЦИО САМ СО ПО ВАШЕМ ПЛОЧНИКУ...

ЧИКА ЏОРЏ ХОЋЕ ДА РАЗГОВАРА С ТОБОМ!
СА МНОМ?

ДА СЕ НИСИ УСУДИО, ДЕНИСЕ!
А ШТА... ДА СЕ НИСАМ УСУДИО?

ОХ... ПА... БИЛО ШТА ШТО БИ ТИ МОГЛО ПАСТИ НА ПАМЕТ!
ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА НА МЕНЕ НЕКО УРЛА ПРЕКО МЕЂУГРАДСКЕ ВЕЗЕ!
КРАЈ

ЗАМРАЧЕЊЕ

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ С ЕЛЕКТРИЧНИМ ШПОРЕТОМ, ХЕНРИ! НЕ МОГУ ДА СКУВАМ РУЧАК!
ОХ!

НИ СИЈАЛИЦЕ НЕ РАДЕ!
МОРА ДА ЈЕ КРАТАК ПОД!
КЛИК КЛИК КЛИК
9

КРАТАК СПОЈ, ДЕНИСЕ!
УВЕК МОРАШ ДА МЕ ИСПРАВИШ!

ЈА ЋУ ТИ ПОМОЋИ, ТАТА!
САМО ОСТАНИ ГДЕ СИ!

ПРОКЛЕТА КИША! ЛИЈЕ КАО ИЗ КАБЛА!

ХММ! СВИ ОСИГУРАЧИ СУ ИСПРАВНИ!

10
АУУ!
КРАК
СССССС

КИША СЕ МРЗНЕ НА ЕЛЕКТРИЧНИМ ЖИЦАМА... СИГУРНО СУ СЕ ПОКИДАЛЕ!
ДА! ТО СУ БАШ САД ЈАВИЛИ И ПРЕКО РАДИЈА!

... У ЧИТАВОМ ГРАДУ ДОШЛО ЈЕ ДО НЕСТАНКА СТРУЈЕ! ИЗ ЦЕНТРАЛЕ КАЖУ ДА ПРЕКИД МОЖЕ ДА ПОТРАЈЕ САТИМА... МОЖДА И ДАНИМА!
А КАКО ЋЕМО ДА КУВАМО?
ПССТ!

ЗНАМ ШТА ЋЕМО! ИДЕМО У КАФАНУ НА ВЕЧЕРУ!
ЋУТИ, ДЕНИСЕ!

ПОЛЕДИЦА НА КОЛОВОЗИМА!..ОПОМИЊЕМО ВОЗАЧЕ ДА БЕЗ ПРЕКЕ ПОТРЕБЕ НЕ СЕДАЈУ У КОЛА...
НЕМА ИЗЛАСКА, ДЕНИСЕ!

АЛ' ЈА САМ ГЛАДАН!
МОЖЕМО ДА ПОЈЕДЕМО НЕШТО ХЛАДНО!
НИСМО НА ТО СПАЛИ!
КЛИК

ЕВО!
11

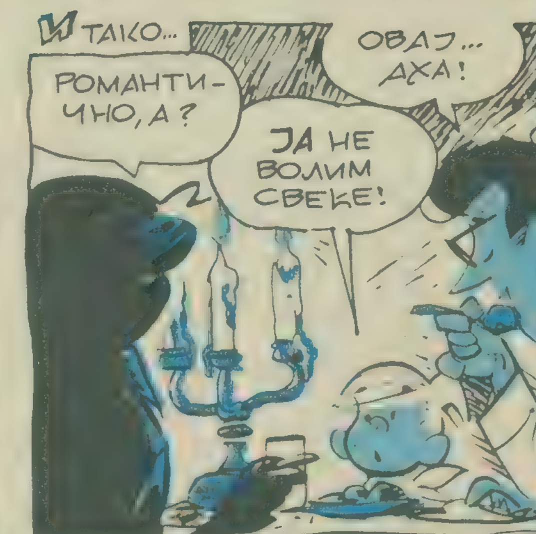

ЋУМУР ЈЕ ВЛАЖАН!
САД ЋУ ГА ЈА ОСУШИТИ!

ПРЕСТАНИ, ДЕНИСЕ!
ХВУУШ
ХВУУШ

ВИДИШ, ТАТА! РАСПАЛИО САМ ГА!
ЈЕСИ... АЛ' ВИДИ КАКО СИ МЕ ИЗГАРАВИО!
12

ЕВО!
ОВО ЧАК ПОСТАЈЕ ЗАБАВНО!
КАО НА ЛОГОРОВАЊУ, ЗАР НЕ?

'АЈДЕ ДА ПЕВАМО УЗ ЛОГОРСКУ ВАТРУ!
ЗАШТО НЕ?
ВАЖИ!
ГОРИ, ГОРИ, ВАТРИЦЕ

И ТАКО...
РОМАНТИЧНО, А?
ОВАЈ... АХА!
ЈА НЕ ВОЛИМ СВЕЋЕ!

ОДОХ ЈА!
КУДА, СИНЕ?

'ОЋУ ДА ЈЕДЕМ ПОРЕД ВАТРЕ... К'О КАУБОЈИ!

'ОЋЕШ ЛИ ТИ ДА ПЕРЕШ ИЛИ ДА БРИШЕШ СУДОВЕ?
СВЕЈЕДНО МИ ЈЕ...
ЈА НИСАМ НИ ЗА ЈЕДНО НИ ЗА ДРУГО!

ОХ! ВОДА ЈЕ САСВИМ ХЛАДНА!
ТИ СИ ЖЕЛЕО ЕЛЕКТРИЧНИ БОЈЛЕР!
МАНИ МЕ СЕ!
13

ЗА КУПАЊЕ СЕ НИЈЕ МОГЛА ЗАГРЕЈАТИ!
ХУ! ДОБРО ЈЕ!
ИЗВУКАО СИ СЕ, А?
14

УОСТАЛОМ... ЗАР СИ ИКАДА ВИДЕО КАУБОЈА ДА СЕ КУПА?
НЕ ЗНАМ! НИКАД НИСАМ БИЛА У КУПАТИЛУ НЕКОГ КАУБОЈА!

ВРЕМЕ ЈЕ ДА СЕ ОКУПАШ... ПА НА СПАВАЊЕ!
ЈООЈ!
ХЕНРИ...

КУПАЊЕ ЋЕМО МОРАТИ ДА ПРЕСКОЧИМО! НЕМА ТОПЛЕ ВОДЕ!
ХМ! КАКО ДА ЈЕ БАР МАЛО ЗАГРЕЈЕМО?
ЈА ЗНАМ!

КАУБОЈИ НЕМАЈУ КУПАТИЛО... ЗАР НЕ, ТАТА?
ВЕРОВАТНО, СИНЕ!

СВА СРЕЋА ШТО И ЈА НЕМАМ ЕЛЕКТРИЧНИ ЈОРГАН... К'О ВИ!

СТАВИЋЕМО ЛОНАЦ НА ОНО ПА ЋЕ СЕ ЗАГРЕЈАТИ ЗА МОЈЕ...

К'О МЕ ЈЕ ВУКАО ЗА ЈЕЗИК?

И МИ БИСМО МОГЛИ НА СПАВАЊЕ! ДА ЧИТАМО НЕ МОЖЕМО... ТЕЛЕВИЗИЈЕ НЕМА!
НЕМА ТЕЛЕВИЗИЈЕ! КАКО ЋЕМО ДА ЖИВИМО БЕЗ ТЕЛЕВИЗИЈЕ?

КАУБОЈИ НЕМАЈУ ТЕЛЕВИЗОРЕ, ЗАР НЕ?
ПА... ИЗГЛЕДА ДА СИ У ПРАВУ! 'КУ НОЋ!

И ТАКО НЕКОЛИКО ДАНА БЕЗ СТРУЈЕ

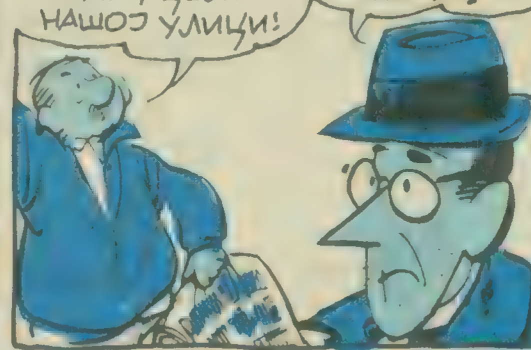

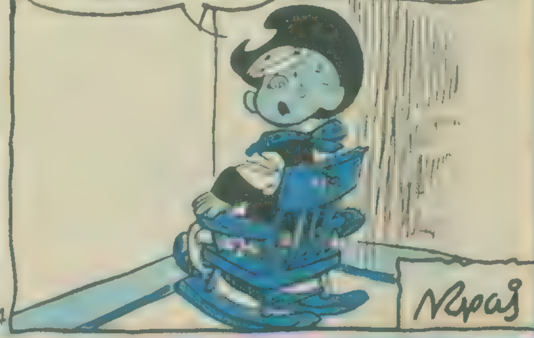

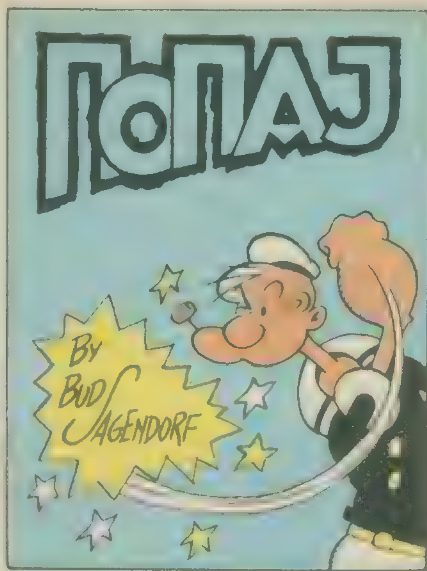

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ВЕЗАЋУ ТИ КАНАПЧЕ ОКО ПРСТА ДА НЕ ЗАБОРАВИШ!
ЈА ДА ЗАБОРАВИМ? ПА ЈА ИМАМ ПАМЋЕЊЕ К'О СТАРИ СЛОН!

ЗАПАМТИЋУ!
НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ!
ЗАПАМТИЋУ!

ООХ!
ЗАБОРАВИО САМ...
...ЗАШТО МИ ЈЕ ПОПАЈ ВЕЗАО КАНАПЧЕ!

ЗНАМ ДА ЈЕ ВЕЗАНО ДА БИ МЕ ПОДСЕТИЛО НА НЕШТО ВАЖНО ...САМО НА ШТА?!

СПАВА... ИНАЧЕ БИ' ГА ЈА ПИТАО ЧЕГА ТО ТРЕБА ДА СЕ СЕТИМ!
ЗЗЗЗ!

БИЋЕ ЉУТ К'О РИС АКО ГА ЗБОГ ТОГА ПРОБУДИМ!
ЗЗЗ!

А БИЋЕ ЈОШ ЉУЋИ АКО НЕ УРАДИМ ОНО НА ШТА ЈЕ КАНАП ТРЕБАЛО ДА МЕ ПОДСЕТИ!
ЗЗЗЗ!

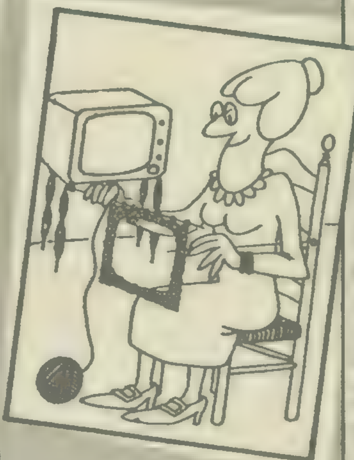

ОВАЈ... ЈА... ПОПАЈУ!

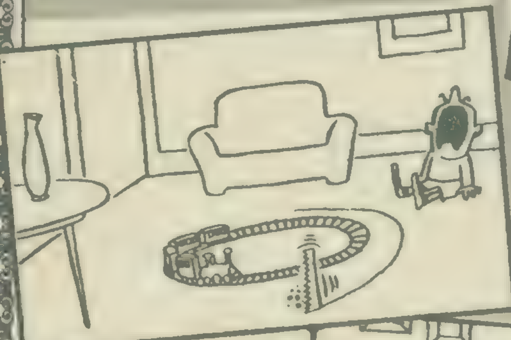

ХВАЛА ТИ! ВИДИШ ДА КАНАП ПОМАЖЕ!
ЗАПАМТИО СИ ДА ТРЕБА ДА МЕ ПРОБУДИШ!
6-11
Bud Sagendorf

ХУМОР без речи

НАПРАВИТЕ САМИ

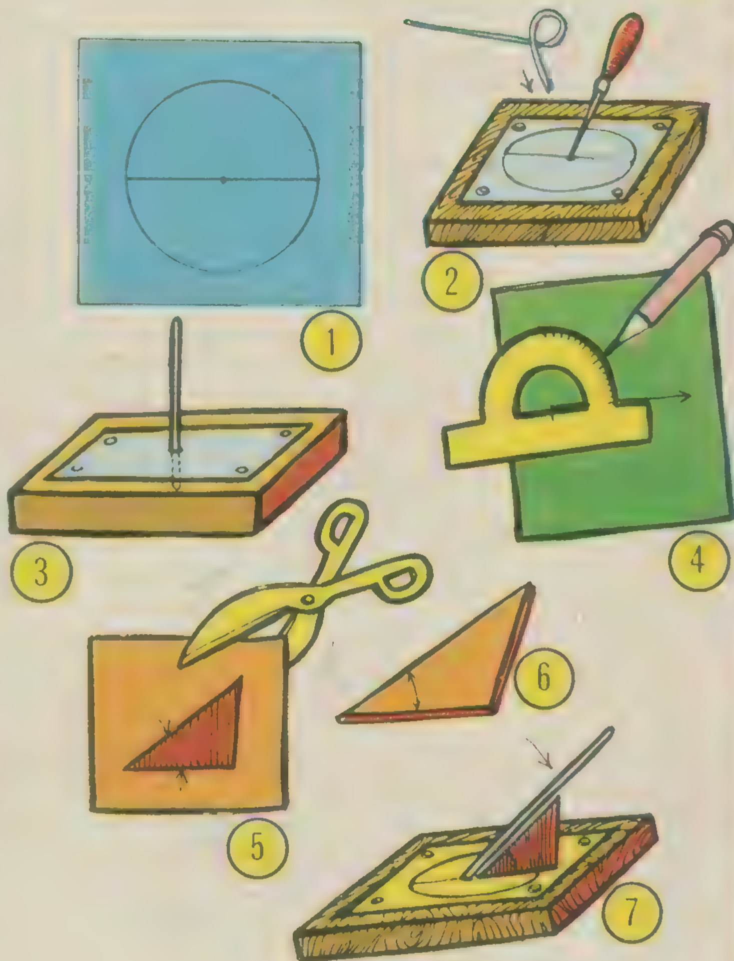
Ако имате двориште, сунчану терасу или кампујете можете уз мало труда да направите сунчани сат. Наравно, најважније је да се придржавате нашег упутства.

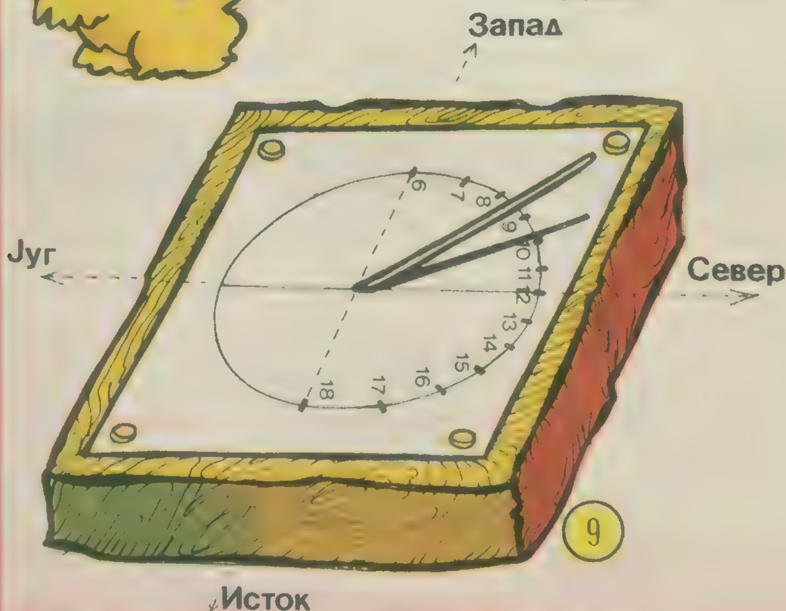
Нацртајте на хартији круг пречника од 20 до 50 сантиметара, зависно од тога колики сат желите. Затим уцртајте у круг и један пречник **(црт. 1)**. Хартију закуцајте на дашчицу (пазите да пречник буде паралелан са једном страном дашчице) и кроз центар круга пробушите шилом отвор на дашчици **(црт. 2)**. Парче савитљиве жице, дужине приближно једнаке пречнику, углавите у отвор **(црт. 3)**. На картону нацртајте угломером угао који одговара географској ширини места у коме се налазите **(црт. 4)**. На нашој мапи видите да Југославија лежи приближно између 40,5. и 47. степена географске ширине и на основу тога можете да одредите географску ширину свог места. Прецизније податке можете наћи у географском атласу. Угао који сте нацртали на картону **(црт. 5)** исеците у облику троугла **(црт. 6)** па угао прислоните на нацртани пречник и савијајте жицу све док не додирне картон. На тај начин жица је према пречнику нагнута под углом који одговара углу географске ширине **(црт. 7)**.

Остало вам је само да испишете бројчаник на сату. То ћете овако урадити: тачно у подне поставите сат тако да се сенка жице поклапа са једним полупречником. На обиму круга где падне сенка, нацртајте тачку и обележите је бројем 12. Затим све до увече сваког пуног сата и сутрадан почев од јутра уцртавајте колико је часова **(црт. 8)**. Пазите! Морате водити рачуна да се дашчица не помери са места на којем сте је поставили: да бисте у то били сигурни, чим дашчицу поставите на тло, нацртајте оловком у боји или кредом (зависно од тла) контуре. Сутрадан у подне имаћете тачан сат под условом да га не померате с места. Овај часовник показује истовремено и стране света — бројка 12 лежи увек у правцу севера **(црт. 9)**, остали правци обележени су на цртежу.

Овај начин прављења сунчаних сатова био је познат још старим народима.

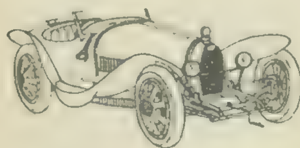

ВЕЛИКА ТРКА МАЛЕ ЕЛИ

ЧЕХИЊА ЕЛИЗАБЕТА ЈУЊЕК БИЛА ЈЕ ЧУДО ОД ЖЕНЕ. ИМАЛА ЈЕ САМО 24 ГОДИНЕ КАДА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА ПОБЕЂУЈЕ НА АУТОМОБИЛСКИМ ТРКАМА. НУВОЛАРИЈА, МАТЕРАСИЈА, КАМПАРИЈА И ОСТАЛЕ ВЕЛИКАНЕ ОВОГ СПОРТА ОСТАВЉАЛА ЈЕ ИЗА СЕБЕ КАО ОД ШАЛЕ.

Старт трке ТАРГА ФЛОРИО 1927. године био је заказан за 24. април. Леп, сунчан дан измамио је на улице Ћерде, града одакле су најпознатији возачи аутомобила требало да крену на најтежу трку, много грађана.

На полазном месту нашло се 23 аутомобила највећих аутомобилских фирми. Док су се мотори загревали, механичари су обилазили аутомобиле са свих страна вршећи последње провере.

7500 КРИВИНА

Учесници трке били су прави лавови аутомобилског спорта између два светска рата. Међу њима је био и Емилио Матераси, вишеструки шампион и аутомобилски гладијатор, како су га, иначе, називали.

Тарга Флорио није била трка већ — пакао. Цедила је из човека последњи делић снаге и просто „јела“ кола не дозвољавајући им да пређу ни половину стазе.

Од 1906, када ју је основао Виченцо Флорио, трка се одржавала сваке године. Стаза је била дугачка 108 километара. Возило се тврдим и неравним земљаним путевима Сицилије кроз планине Мадоније. Такмичари су морали да пређу ту тешку стазу пет пута, односно укупно 540 километара, и да савладају 7500 планинских кривина.

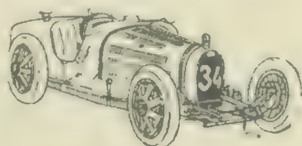
Сваке године старт трке се мењао и увек био у неком другом граду Сицилије. Те, 1927, године полазило се из Ћерде, удаљене око 60 километара од Палерма.

Гледаоци, окупљени у близини стартног места, с поштовањем су посматрали такмичаре. Само на рачун једног од њих правили су вицеве. Чуо се чак и понеки звиждук. Општем расположењу није могао да одоли ни славни Емилио Матераси, па је довикнуо необичном такмичару:

— Тешко да ће вам у овој трци помоћи „снажне мишице“!

— У том случају мораћу да користим главу! — одговорио је овај.

Возач који је стрпљиво подносио добацивања била је у ствари — жена! И то жена висока свега 152 сантиметра! Звала се Елизабета Јуњек, позната као Елишка, или „лепа госпођа из Прага“.

ЗЛАТНА МЕДАЉА

На трци је возила бугатија 35 Б, изузетно добра кола. Иако је на старту испраћена подругљивим повицима гледалаца, први круг трке завршила је на високом, четвртом месту. Испред ње су били само Мино, Дибоне и Матераси.

Мино и Дибоне су морали да одустану због квара на возилима па су на стази, као једини озбиљни кандидати за освајање првог места, остали Матераси и Елишка. „Аутомобилски глатијатор“ Матераси тек тада се уверио да Елишка није „спортска домаћица“ и да ће морати добро да се озноји ако жели да стигне први.

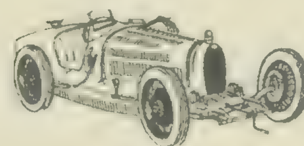
На његову срећу Елишкин бугати је отказао: због блокирања управљачког механизма предњи трап се укочио и аутомобил је ударио у стену крај пута, затим се одбио на супротну страну и задржао у каналу. Елишка и њен механичар искочили су из кола и покушали да оспособе „рањеника“. Међутим, све је било узалуд.

За Елишку Јуњек, трка Тарга Флорио била је завршена. И не само за њу: од 23 такмичара, колико их је кренуло са старта, на циљ су стигла само петорица! Победио је Емилио Матераси.

Комисија Сицилијанског ауто-клуба високо је оценила Елишкину храброст па јој је, без обзира на њено одустајање, доделила специјалну залтну медаљу!

Елишка је била погођена неуспехом у трци Тарга Флорио, али јој није падало ни на крај памети да напусти аутомобилски спорт.

Још исте године победила је у трци за велику награду Немачке у Нирбургрингу у класи аутомобила до 2.000 кубика. Том приликом довела је организаторе у велику неприлику. Нико није очекивао да ће ова млада жена победити, па зато музичари нису ни увежбали чехословачку химну. Ипак су се снашли: приликом подизања заставе Чехословачке, земље чији је држављанин била, уместо чехословачке химне одсвирали су једну познату арију из Сметанине „Продане невесте“!

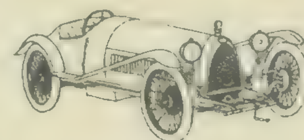

РЕБРА НИСУ ИЗДРЖАЛА

На тој трци Елзабета је била повређена, али не за време трке, већ после њеног завршетка. Ото Мерц, победник у свим класама на трци, и Елишкин пријатељ, честитао јој је победу грлећи је. Учинио је то незграпно као медвед и нежна Елишкина ребра нису издржала...

Елизабета Јуњек није била једина жена која је учествовала на аутомобилским тркама, али се само она равноправно носила са најславнијим мушкарцима — јунацима аутомобилских писта. На „женским“ тркама није имала шта да тражи јер су јој личиле на забаву и непотребно односиле драгоцено време.

Не желећи да увреди своје „другарице“, 1927. године појавила се на „женској“ трци у Монтерију у Француској. Са старта је кренула са закашњењем од читавих 10 минута, управо у тренутку када је прва такмичарка већ започињала свој трећи круг. Жестоко је потерала свог бугатија, провозала „слалом“ између својих ривалки и на циљ стигла прва, возећи просечном брзином од 115 километара на час!

КАО ГОБЛЕН

Женама је још једанпут пружила прилику да „трче“ за њом у октобру исте године када је победила на „дамском гран прију“.

Почетак трке Тарга Флорио 1928. је био заказан за 6. мај. Елишка је стигла на Сицилију половином априла са два аутомобила: старом „плавом муњом“, бугатијем 35, од 2.000 кубика који јој је поклонио муж, и новим бугатијем, од 2.300 кубика.

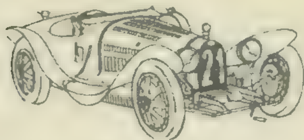
„Плаву муњу“ је користила само за тренинге, док је нови аутомобил чувала за трку. Бугати је био потпуно прилагођен њеном телу. У седиште су уграђена четири јастука: један на коме је седела и који јој је омогућавао да, мало издигнута, боље види предње точкове, и по један са стра-

не и иза леђа. Тако „упакована“ није морала да се помера на седишту па је лакше могла да барата командама и да сву пажњу усредсреди на трку.

Током свакодневног тренинга нарочито је увежбавала покрете руку и ногу и ови су јој после петнаестак дана постали потпуно аутоматски. Истовремено, стално је масирала десну руку којом ће за време трке померати ручицу мењача, јер је она морала да поднесе највећи напор.

Нарочито се уздала у своју технику савлађивања тешких брдских кривина. Уочила је да већина такмичара нагло кочи пред уласком у кривину, а повећава брзину тек у самој кривини. Споро, веома споро, закључила је Елишка. По њој, много је боље било да се у кривину уђе великом брзином, у средини кривине мало успори, а из кривине изађе поново великом брзином. Тиме се добија у времену што је за крајњи исход и те како било важно. Како се улећући из кривине у кривину ручица мењача стално мора померати Елишку је вожња на Тарга Флорио подсећала на везење гоблена.

НАДОХВАТ ПОБЕДЕ

Освануо је и 6. мај, дан почетка трке. Око стартног места врвило је као у кошници. Свет се тискао да види јунаке на четири точка. Били су ту, раме уз раме: Масерати, Кампари, па Нуволари, као и прошлогодишњи победник Матераси, затим Беноса, Широн, Конели, Диво, Драјфус, Миноа, Борцакини... и само једна жена — Елизабета Јуњек!

На њен рачун нико више није правио шале. Сви су јој признавали и вештину и храброст. А она је имала само једну жељу — да заврши трку без обзира на место које ће заузети. О победи није смела ни да мисли.

Трку је почела држећи се свог плана: за време прва четири круга штедети мотор, а после, видећемо...

Први круг је завршила на четвртом месту. На запрепашћење свих у другом кругу је била прва, а у трећем друга и поред квара на колима и изгубљеног времена око замене гума на свим точковима и доливања воде и бензина.

Поредак у четвртом кругу био је исти као и у трећем.

У последњи, пети круг, Елишка је ушла са жељом да заузме што боље место на крају трке, па чак и да победи. Насупрот њој остали такмичари су дотле „измучили“ своје машине. Испред ње је био само Кампари, али већ исцрпљен. Успела је да га обиђе тек испред Катавултуре. Циљ и победа били су јој надохват руке.

Изненада, када се томе најмање надала, у бугатијевом хладњаку је прокључала вода. Елишка је морала да заустави кола. Механичар који се за време трке возио с њом пронашао је квар на пумпи за воду и заменио је новом. Како је Елишка одлично познавала стазу, сетила се да је у близини извор. Отрчала је до њега и донела воду. Хладњак је напуњен, али је победа била изгубљена.

Нова несрећа задесила ју је неколико километара даље: пукла је гума на точку. Више ништа није могла да учини и поред тога што је гума брзо замењена: на циљ је стигла пета.

Победник целе трке Диво прешао је 540 километара за 7 часова и 20 минута. На циљ је стигао са 9 минута предности испред Елишке. Возио је просечном брзином од 73,48 километара на час. Елизабети Јуњек остала је утеха да је у тој трци постигла највећу брзину у једном кругу — 75,3 километара на час! Поред награде за постигнуту брзину, Елишка је примила и Гран при за даме, две златне медаље, бронзану „Таргу“ и много цвећа од одушевљених Сицилијанаца.

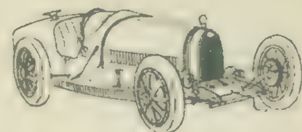
Ретко ко је знао да је Чехиња Елизабета Јуњек учила да вози аутомобил само седам година пре одржавања трке Тарго Флорио 1928. Искуство на аутомобилским тркама такође јој није било велико: једва четири године!

УВЕК ПРВА

Елизабета Јуњек је побеђивала и односила награде углавном на тркама на којима су се такмичили само мушкарци. Била је победник на тркама:

1. Плезњ — Тжемошна 1924.
2. Збраслав — Јиловишће, 1925. у класи спортских аутомобила
3. Брно — Собјешице, 1925.
4. У Дубицама, 1925.
5. У Шоберу и Карловим Варима, 1925.
6. Збраслав — Јиловишће, 1926.

На неколико трка победа јој је измакла за длаку: била је друга. Изузетно тешка била је трка Клаузен у Швајцарској 1926. године. Од старта до циља висинска разлика је била 1.253 метра, а стаза препуна планинских кривина! Такмичари су возили ивицом провалије, кроз кишу и снег. Елишка је била друга. А онда је дошла трка Тарга Флорио...

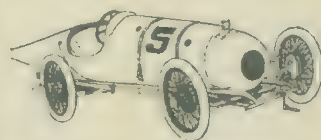
ПО УГЛЕДУ НА ЦЕЗАРА

Можда никада не би ни научила да вози аутомобил да се 1921. није удала за банкарског чиновника Čeњека Јуњека. Тада је имала 21 годину. Аутомобиле је заволела поред мужа, љубитеља брзих вожњи и учесника на многим тркама. Најпре га је пратила као сувозач а 1923. постала и самостални возач.

Временом је Елишка усавршавала сопствени стил коме су се дивили и учесници и посматрачи трка. На стазу је увек излазила понављајући речи римског императора Аугуста Цезара „Оно што иде брзо — иде добро“! Император је при томе мислио на брзе и изненадне војне акције, али је Елишка његове речи прихватила како упутство како постати победник на трци.

Имала је невероватну способност да запамти сваки детаљ на стази. Пре трке пешице ју је обилазила и проучавала што јој је касније омогућавало да вози са лакоћом.

Трка Тарга Флорио 1928. године била је и последња на којој се појавила, јер јој је одмах после ње муж погинуо на трци у Нирбургрингу. Скрхана болом због његове смрти Елишка је напустила тркачку стазу. Са нестанком Čeњака, нестала је и њена жеља да вози.

Елизабета Јуњек данас живи у Прагу. Вози обичну шкоду и често се појављује на телевизији као коментатор путописних филмова. Године њених успеха одавно су прошлост.

М. Л.

Dan Barry

ФЛАШ ГОРДОН

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ОПРОСТИ СЕ ОД ЖИВОТА, ФЛАШЕ!

ОПКЛАДА

— КО, ЈА СЕ УПЛАШИО ПОЉУПЦА! — ПОВИКАО САМ НА СНЕЖУ. — ВИДЕЋЕШ ТИ СВОГ БОГА КАД ТЕ ДОХВАТИМ! — АЛИ, ТО ЈЕ БИЛО ЛАКШЕ РЕЋИ НЕГО ИЗВЕСТИ.

У почетку то ни издалека није мирисало на љубав. Снежана и ја, као два тела наелектрисана исто, просто смо се одбијали. Увек смо се нешто вређали и подсмевали је дно другом. Из сусрета у сусрет јаз између нас био је све дубљи. Једном речју нетрпељивост између нас била је очигледна.

Али, те вечери све се окренуло.

ЗВЕЗДА ИЛИ ПАРТИЗАН

Било је то средином априла 1965. године, на једној свадби. Женио се мој брат од тетке. Међу гостима спазио сам и Снежану, била је чак врло лепа и симпатична. Што сам то приметио и што смо се обоје некако сасвим другачије понашали, вероватно је „крива" атмосфера: музика, жагор раздраганих људи, смех и радост.

Седели смо већ дуго дубоко забављени дискусијом о музици: коју су плочу Стоунси снимили у затвору, да ли је дошао крај популарности Битлса или њихова слава тек почиње и слично. Не знам како је наш разговор скренуо и како смо почели да се препиремо је ли прошле недеље Звезда победила Партизан са 2:0 или са 1:0, како сам ја тврдио. Један — нула, два — нула, један, два... и већ је изгледало да ћемо се по старом обичају посвађати. Тада, да бих то некако избегао, предложих или боље речено лупих:

— Хајде да се опкладимо и онај ко изгуби мора да пољуби оно друго. — Пристала је смејући се.

Изговорио сам све ове речи а да нисам ни мислио на то да до тада нисам никад пољубио девојку сем Софију за рођендан, али то се не рачуна. Изненада, нешто ме штрецну у срцу: а шта ако изгубим, онда морам да је пољубим. Шта ћу са рукама, шта са носем? И још море црних мисли поче да ми се мота по глави. Међутим, ако будем добио опкладу, и лице ми се озарило, не морам ја њу да пољубим већ она мене. Па то му, авај, схватио сам дође опет исто: она мене или ја њу — морамо се пољубити! А онда опет трачак наде: можда она уопште неће пристати на пољубац. Па, ни она то ваљда не уме боље од мене!

Док сам ја тако лупао главу и седео као на жеравици, наишао је један мој рођак и Снежа га запита:

— Дико, знаш ли резултат утакмице између Звезде и Партизана са ове последње утакмице?

— Забога — рече он — па то зна и мало дете. Победила је Звезда са два — нула.

Значи, изгубио сам опкладу. Пропао сам.

Прво што сам помислио било је: бежи, Новице, бежи док ниси забрљао. Али, нисам могао ни да се макнем. Док се Снежана враголасто смејала, задовољна што је добила опкладу, ја сам се знојио и проклињао дан и сат кад ми је тако глупа идеја пала на памет. Тако ми и треба. Ко је још чуо да се неко клади у оно што се нема, односно у оно што не уме!

ДА ТИ НИЈЕ ЗЛО?

„Другару — рекох сам себи — или ћеш стругнути и више никад ни речи проговорити са Снежом или ћеш зажмурити па куд пук не да пукне."

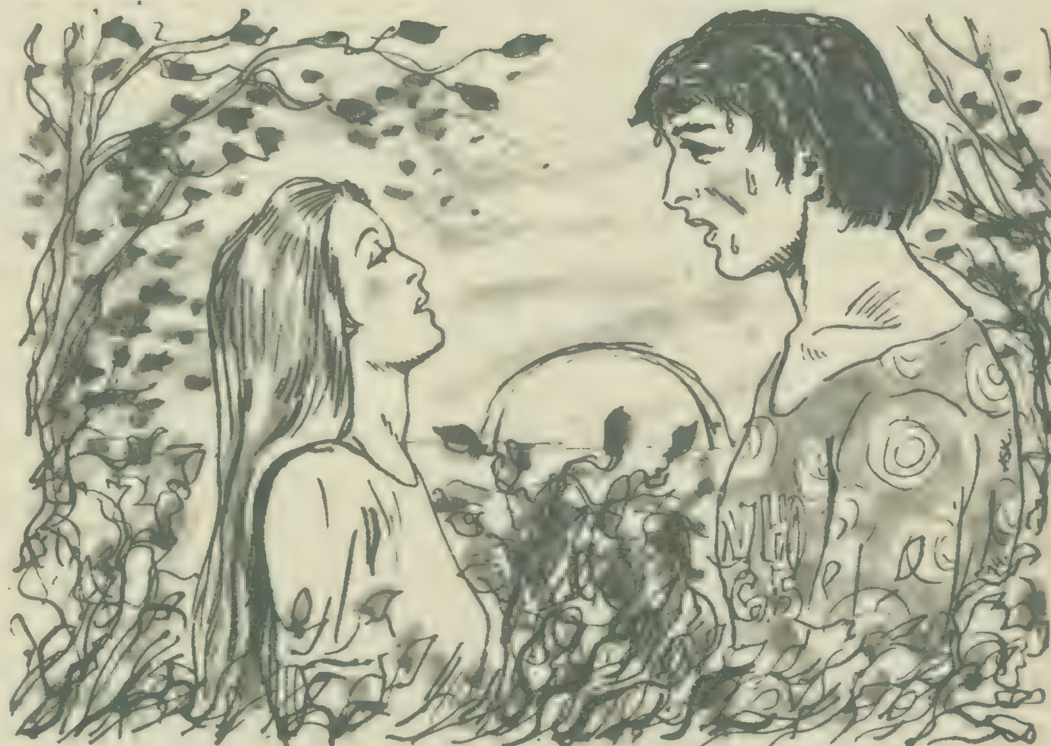
— Шта је? — зачуо сам ироничан Снежанин глас — да ти није зло од овог ваздуха? Хајдемо напоље.

У мени се нешто тог часа преломило. Скупих оно мало храбрости и изиђох на улицу за њом. Ноге су ми дрхтале. Испод ока погледах Снежу, али охрабрења није било. На уснама јој је лебдео несташан осмех својствен само њој. Нисмо прешли ни десетак метара, а она рече:

— Хеј, па ти мени дугујеш опкладу. Нешто си вечерас забораван! Или си се можда уплашио? — Ово последње изговорила је са толико подсмеха да сам морао да експлодирам:

— Ко, ја се уплашио? Видећеш ти свог бога кад те дохватим!

Да, али то је било лакше рећи него урадити. Појма нисам имао како се то „дохвати"... И док сам ја тако грчевито мозгао како да се извучем из свега овога, нисам ни приметио како ми је пришла, загрлила ме а још мање кад ме је пољубила, једном, још једном...

Е, сад је из мене проговорио онај природни нагон, одједном сам знао како се љуби, знао сам шта ћу са рукама, време је стало и само смо нас двоје били живи на овој планети...

После је Снежана хтела да се врати у собу, касно је, хладно је, али ја нисам престајао да јој враћам дуг...

ПРИЗНАЊЕ

Кад смо се вратили међу остале, испричао сам јој целу истину како сам се осећао од оног првог пољупца. Обоје смо праснули у гласан смех. А још кад је и она признала да је и њој то први пољубац, толико смо се гласно смејали да су нас сви около гледали као да смо полудели.

Тако је почела једна жарка, нестрпљива љубав, која је потрајала пуне две године. И данас, кад смо обоје одрасли људи, за мене су то најсрећнији дани мога живота.

Новица Степановић,
Петка, 12208 Костолац
(хонорар 250.00 дин.)

НАЈЛЕПША ЉУБАВНА ПЕСМА

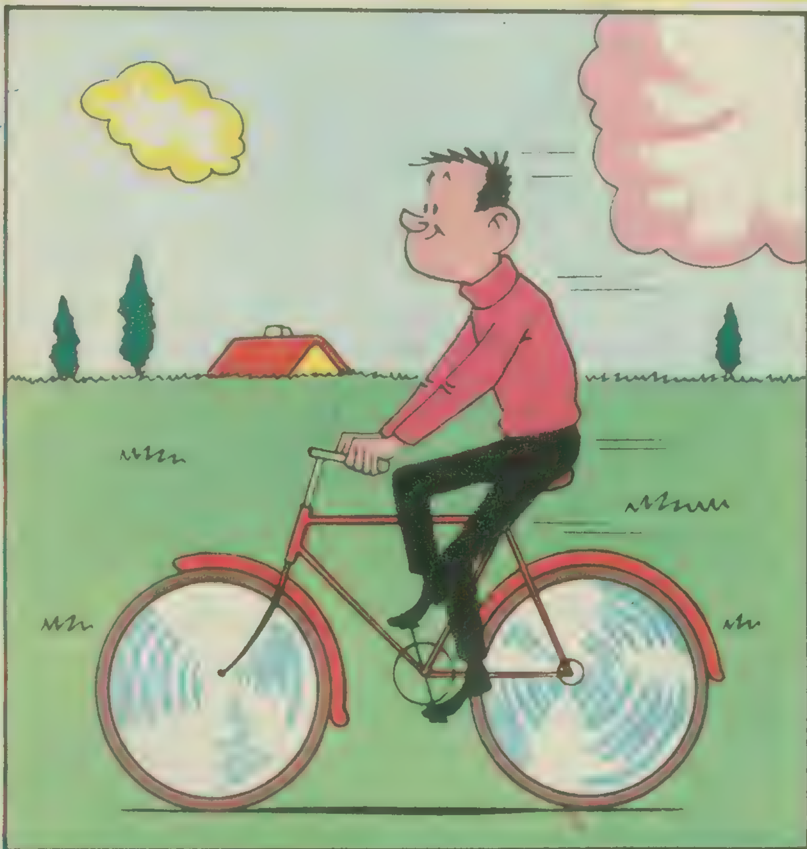
Друм друмила

Друм друмила лијепа дјевојка,
Друм друмила крај Јовина двора,
Излазила л'јепог Јове мајка,
Излазила, па је говорила:
„Не друм' друма, лијепа дјевојко,
Не друм' друма не мами ми сина!
Оградићу дрвљем и камењем,

И високим боровим стабаљем,
Не'ш видити куд мој Јова ода".
— „Не будали, стара мила мајко,
Створићу се тица ластавица,
Прелетићу дрвље и камење,
И високо борово стабаље,
Пољубићу твог л'јепога Јову".

Народна песма

ШАРЕНА СТРАНА

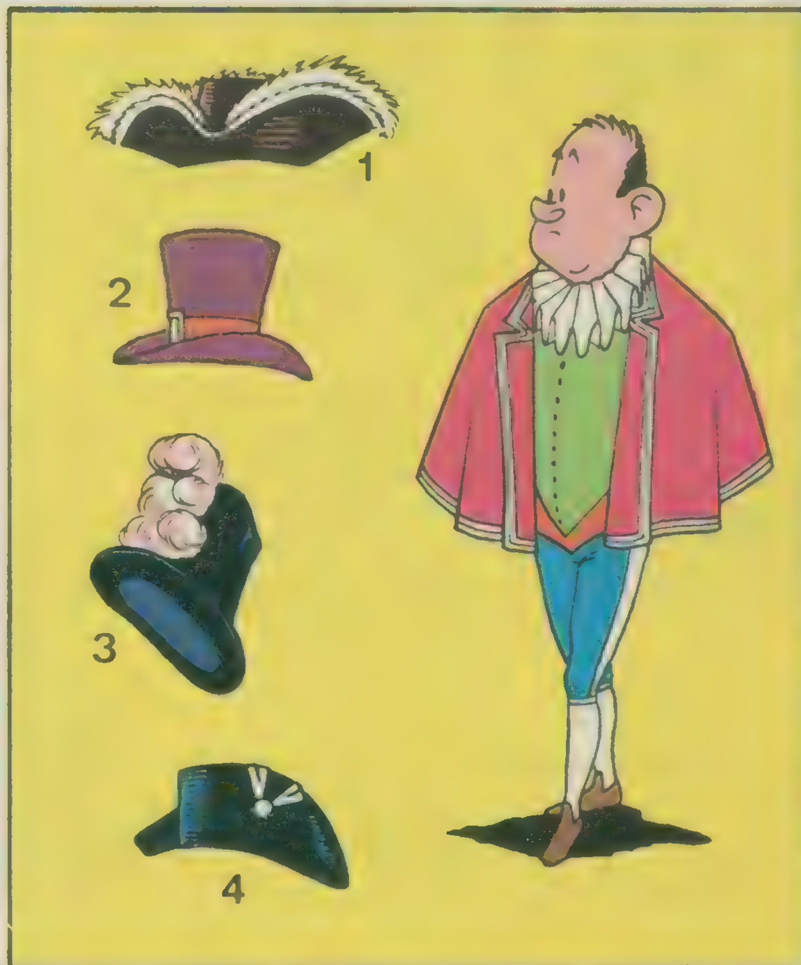

МОЋ ЗАПАЖАЊА

Ако желите да проверите своју моћ запажања добро погледајте овај цртеж на којем је наш илустратор намерно направио крупне грешке. Цртеж затим покријте и покушајте да запишете грешке које сте запазили. Да вам помогнемо, илустратор је начинио **три** намерне грешке.

ОДГОВОР:

Предња и задња осовина не налазе се у центру точкова 2. нема ланца и 3. обе возачеве ноге налазе се на истој страни рама.

КОЈИ ШЕШИР?

Човек на нашем цртежу одевен је у одећу која се носила у Француској у 16. веку. Знате ли који од ова четири шешира одговара његовој одећи.

ОДГОВОР:

Шешир број 3.

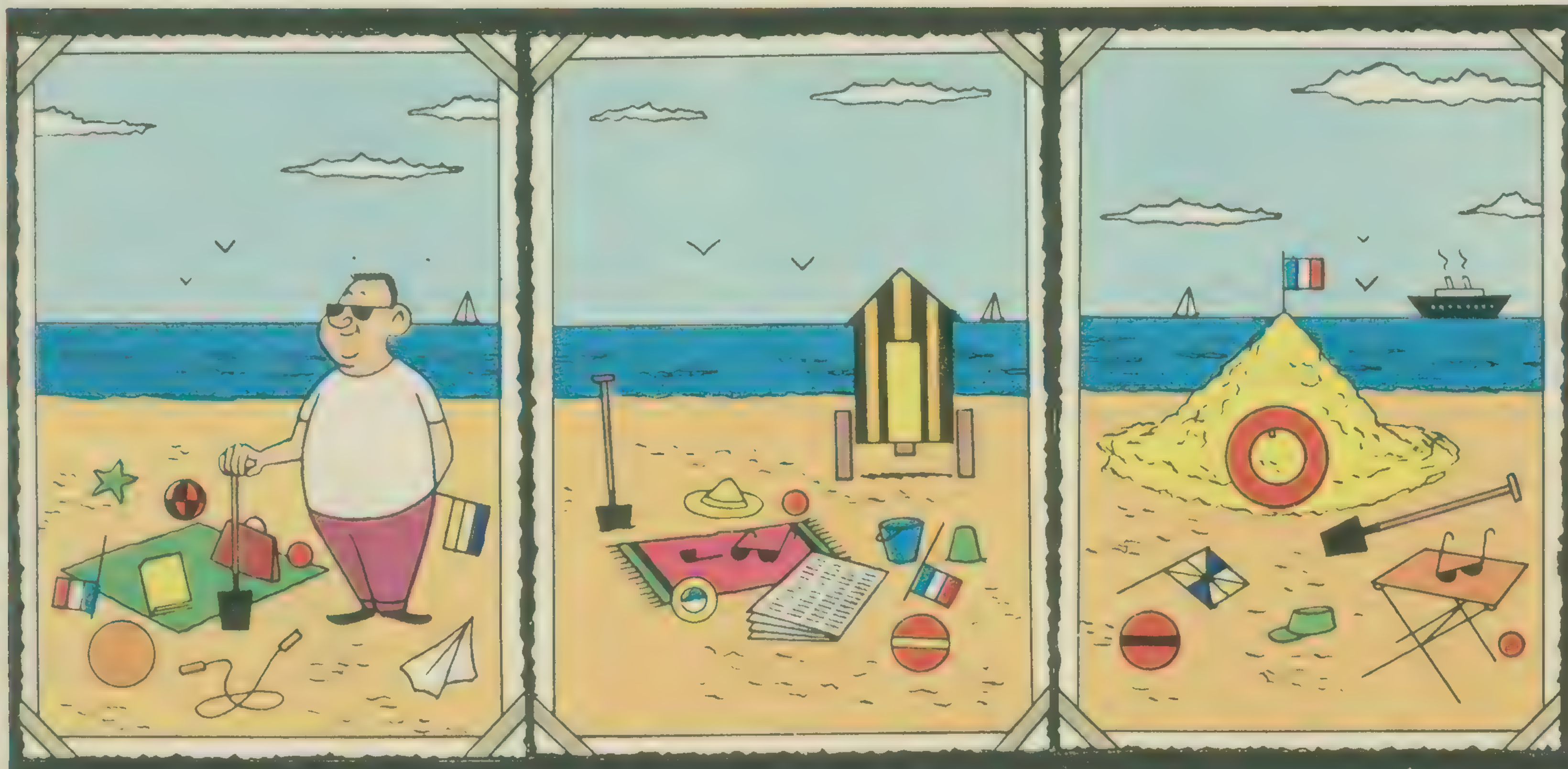
ОСАМ РАЗЛИКА

Поглавица Орлово Перо направио је два шатора: за себе и свог најстаријег сина Соколово Перо. Али кад су шатори били готови поглавичин син је приметио да се његов шатор разликује у осам појединости од очевог. Можете ли да уочите те разлике?

ОДГОВОР:

Други шатор разликује се од првог по томе што: 1. потпорне мотке на шатору нису при врху везане 2. има само три уместо четири потпорне мотке 3. полумесец је окренут наопако 4. испод полумесеца има четири украсне траке уместо три 5. на саставу шатора има три бода мање 6. улаз у шатор је нешто виши 7. кружна трака на шатору је црна и 8. при дну шатора недостје један кочић.

ШАРЕНА СТРАНА

УСПОМЕНЕ С ЛЕТОВАЊА

Ова три цртежа с летовања узета су из чика Периног албума. Мада цртежи нису направљени на истом месту они ипак имају неколико заједничких детаља. Знате ли којих?

ОДГОВОР:

Облак — птица — једрилица — застава — лопата — наочари за сунце — лопта.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ЖИВОТИЊЕ?

У жељи да провери колико познајете животиње наш илустратор нацртао је шест животиња али им је заменио задње делове тела. Ваш задатак је да свакој животињи вратите њен природни изглед.

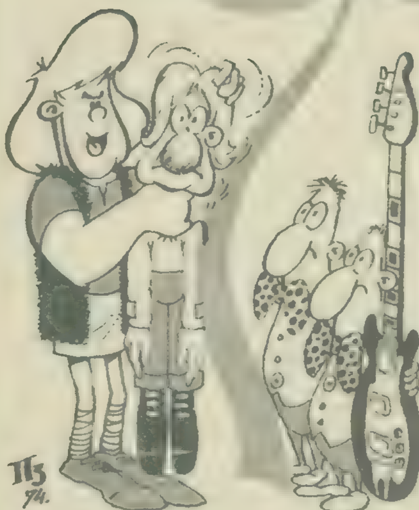
ОДГОВОР:

1 и Е — 2 и Ц — 3 и Д — 4 и А — 5 и Б и 6 и Ф.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ВЕЧЕ УЗ РАДИО

ДИКАН ВАМ ПРЕДСТАВЉА

НАЈБОЉЕ НОВЕ ГРУПЕ НА ЕВРОПСКОЈ МУЗИЧКОЈ СЦЕНИ У 1974. ГОДИНИ

Сваке године на међународној сцени појави се неколико нових певача или група који својом свежином, квалитетом или просто само необичношћу успеју да се наметну. У првом полугодишту 74. велику пажњу привукле су групе ANGE, PFM, GOLDEN EARING, COCKNEY REBEL, и TANGERINE DREAM, чије плоче достижу завидне тираже. Пет група из пет различитих земаља. У овом броју вам их укратко прдстављамо, а њихову музику можете чути у понедељак 15. јула ове године у емисији „Вече уз радио" која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа!

ЕНГЛЕСКА: COCKNEY REBEL

Најновији изданак енглеске поп музике. За свега неколико месеци превалили су пут од мале непознате групе до јунака насловних страна. У Европи су привукли општу пажњу па их је чак и холандска краљевска породица позвала на један концерт.

Квинтет „Кокни ребел" чине школовани инструменталисти који су, осим музике, донели на позорницу моду сатенских одела, широких ревера и — обојене косе.

Определили су се за »паметнију музику" и најновијој генерацији купаца плоча понудили одличан сингл „Себастијан". Реклама је била велика, сви су писали о њима и успех није изостао. Сада су веома попуарни и сматрају их за састав будућности.

„Кскни ребел" чине: Пол Крокер (PAUL CROCKER) виолина, чело и мандолина; Стјуарт Елиот (STUART ELLIOT) удараљке; Милтон Џемс (MILTON REAME JAMES) оргуље и синтисајзер; Пол Џефриз (PAUL JEFFREYS) бас гитара и Стив Харлеј (STEVE HARLEY) певач.

ЛП ПЛОЧЕ: »HUMAN MNEGERIE« и »THE PSYCHOMODO RECORD« и сингл плоче: »Sebastian« и »Judy Teen«

ИТАЛИЈА: PREMIATA FORNERIA MARCONI

Мала посластичарница из околине Милана, PREMIATA FORNERIA MARCONI, постала је надалеко позната захваљујући петорици талентованих музичара који су њен назив узели за име свог ансамбла. Прави успон на међународној сцени група је постигла прошле године када је серијом одличних наступа на великим рок-фестивалима њихова музика наишла на одличан пријем. Музичари су се затим вратили у Милано, снимили нов албум, припремили нов програм и прошлог месеца задивили енглеску публику. Тако су потврдили да је треће место које су заузели у годишњој анкети угледног енглеског листа NME у конкуренцији нових нада потпуно заслужено.

Иако се чују примедбе да је PFM само копија енглеских група „Јес" (YES) и ELP (EMERSON, LAKE AND PALMER) овај квинтет наставља путем који су изабрали. Њихове жеље су јасне: после Европе да „освоје" и Америку а затим и цео свет. Те амбиције нису нескромне ако се зна да је Кејт Емерсон за њих казао: „Најбоља континентална група коју сам икада чуо".

Групу PFM чине: Мауро Пагани (MAURO PAGANI), флаута, виолина и певач; Фико Пјаца (GIORGIO FICO PIAZZA) бас гитара; Франц Ди Чочо (FRANZ DI CIOCCIO) бубњеви; Франко Мусида (FRANCO MUSSIDA) гитара и Флавио Премоли (FLAVIO PREMOLI) оргуље и композитор.

Албуми: »STORIA DI UN MINUTO«; »PHOTOS OF GHOSTS« и »THE WORLD BECOME THE WORLD«.

ФРАНЦУСКА: ANGE

Мада је ова необична група још 1971. године добила Гран при за адаптацију поп музике за сценско извођење тек је сада, захваљујући успелој турнеји по Британији, успела да ступи на европску сцену.

У Француској је састав познат по делу „Чудесни подухвати генерала Машкла", албуму „Карикатуре" и на-

ступима у оквиру познатог циркуса Џонија Холидеја. Европски критичари окрактерисали су, пак, музику групе Анж као „амбициозну музику необичне атмосфере и надреалистичких текстова".

Групу Анж чине: Жан Мишел Брезовар (JEAN-MICHEL BREZOVAR) гитара, флаута и певач; Кристијан Декамп (CHRISTIAN DECAMPS) оргуље и виолина; Даниел Хас (DANIEL HAAS) бас гитара и Жерар Јелш (GERARD JELSH) бубњеви

НЕМАЧКА: TANGERINE DREAM

Већ неколико месеци албум „Федра" трија „Танџерин Дрим" заузима прва места на многим топ-листама Европе, а у Енглеској је изазвао толико интересовање да је чувени диск-џокеј Џон Пил изјавио да се сличног примера не сећа.

„Танџерин Дрим" је један од најпо-

знатијих група модерне немачке музике — такозваног „краут-рока". Поред тога што су за протекле четири године издали шест ЛП плоча, чланови овог берлинског трија познати су и по својим необичним идејама. „Ми не свирамо ради свирања и уметности, ми идемо даље! Експериментишући са тродимензионалним звуком желимо да откријемо нове путеве. Сам пут од идеје до регистровања звука је дуг: замисао се роди у мозгу, затим прсти изведу покрет и онда се преко жица све пренесе у звучнике преко којих чујемо звук. Циљ нам је да тај пут буде много краћи: директно из замисли у музику! Знамо да су за то потребне године рада, да је то ствар будућности али то је наш циљ и све што сада постижемо само је једна од етапа у нашим тражењима и експериментима".

„Танџерин Дрим" има ове ЛП плоче: TANGERINE DREAM I, ZEIT, ALPHA CENTAURI, ATEM, ELECTRIC MEDITATION, PHAEDRA.

Групу чине: Едгар Фезе (EDGAR FOESE) оргуље, синтисајзер и ефекти; Бауман ((BAUMAN) бас гитара и певач и Франке (FRANKE) удараљке, ефекти и певач

ХОЛАНДИЈА: GOLDEN EARING

Најуспешнија холандска музичка група у последње време. После хита „Радарска љубав" и овогодишњих турнеја по Немачкој (два пута) и Британији (чак четири пута за седам месеци), сматрају их уз шведску ABBU за најпопуларнију континенталну групу.

Квартет „Златне минђуше" основан је још 1964. године а у данашњој постави наступа већ седам година. Први пут су дошли на врх холандске листе још 1958. године песмом „Мали простор у мом срцу". Од тада су имали безброј хитова на листама земаља Бенелукса и Европе. Важе за једну од најспектакуларнијих састава такозваног „хард-рок" правца у музици.

Бери Хеј (BARRY HAY) флаута и певач; Џорџ Коуманс (GEORGE KOOYMANS) соло гитара и певач; Ринус Геритсен (RINUS GERRITSEN) бас гитара и Цезар Цуидервајк (CEZAR ZUIDERWIJK) удараљке и певач.

Снимио: М. Вучићевић

Фантастична прича

ВИЛИЈАМ Т. ПАУЕРС

ТАШНА КОЈА ЛЕБДИ

Око првог у месецу у Центру за контролу научних истраживања увек је било пуно посла јер су тада распоређивана средства за фондове појединих истраживачких области. Компјутери у подземљу зграде радили су пуном паром.

Једног понедељка, трећег дана у месецу, Џон Марк је примио писмо које му је прилично пореметило спокојство. Седео је за својим столом у пријемној канцеларији и преводио молбе истраживача у компјутерске шифре. Посао је био рутински — ретко која молба је изискивала истинско размишљање, а тек једна у хиљаду захтевала је лични контакт са подносиоцем.

Тог јутра, међутим, у руке му је доспела молба какву дотад није видео. Читао је разрогачених очију: „Име — ХЕНРИ НОРИС. Адреса — ВЏХН 1011101100. Предмет — ПРИМЕНА АНТИГРАВИТАЦИОНОГ ИЗУМА У РАЗНИМ ВИДОВИМА САОБРАЋАЈА“.

Марк је осетио како му стомак поиграва од неког необјашњивог страха. На срећу, био је научен да сузбија таква осећања. Пажљиво је размислио а онда са задовољним осмехом написао одговор:

„Драги господине, Одељење физичких наука одбацује Вашу молбу из следећег разлога: пошто прихваћени закони физике не допуштају постојање антигравитационог феномена, проналазак који наводите је немогућ“.

Неколико дана касније добио је молбу натраг уз пропратно писмо: „Примио сам ваш одговор. Пошто изгледа да ви у Центру не умете да читате, лично ћу се појавити у вашој канцеларији недељу дана по предаји овог писма. Како бих избегао нове неспоразуме са вашим приученим особљем, понећу са собом радни модел и надам се да ћу речником осмогодишњег детета успети да вам докажем да заиста поседујем антигравитациони изум који желим да применим у саобраћају. Ако компјутери закључе да изум ипак није могућ, онда ће то значити да су и они у стању да погреше. Дакле, до следећег уторка у два по подне! Искрено Ваш, Х. Норис“.

Непријатна језа простријула је кроз Марково тело када је прочитао ону реченицу о компјутерима. У тренутку је хтео да позове Медицинску службу, али је одустао, закључивши да је аутор писма свакако неки сироти сањар чија ће се машта охладити после неуспеха. На крају крајева, биће занимљиво видети тај нов „изум“!

До следећег уторка, Марк је сасвим заборавио на предстојећу посету. Тек за време ручка кроз главу му је поново прошла реченица да су „и компјутери у стању да погреше“, и опет га је обузео немир. Збуњен, Марк се питао како неко може такву ствар да каже! На срећу, у близини се налазио „лековити екран“ и он је, пошто је неколико минута посматрао своју омиљену глумицу, успео да поврати мир. Спокојно је завршио ручак и вратио се у канцеларију.

Тачно у два сата, у собу је ушао Хенри Норис.

— Јесте ли ви Марк? — упитао је. У руци је држао пословну ташну на коју је Марк и нехотице сместа обратио пажњу.

— Да, ја сам — рече он. — Чиме могу да вам помогнем?

— Којешта — одбрусио је Норис. — Вама је стало да мени помогнете колико и да себи прережете грло! Донео сам изум.

— Ах, сад се сећам! Оно антигравитационо чудо? — рече Марк доброћудно. — Па добро, можемо ли да га погледамо?

Норис га презриво одмери. Затим подиже ташну и лако је хитну од себе. **Ничим подупрта, ташна је клизила кроз ваздух право према Марковој глави!** Чиновник подиже дрхтаве руке, зграби је одмах престрашено гурну од себе. Затим се онесвести.

Када је дошао себи, чуо је Норисове речи:

— Хоћете ли још падати у несвест?

— Не — рече Марк. Устао је из фотеље за посетиоце у коју га је Норис био посадио и примио од њега чашу воде.

— Да ли ми сада верујете? — упитао је Норис.

— Слушајте, пријатељу — рече Норис стрпљиво. — Ко је измислио те физичке законе?

Чињенице су чињенице

— Па... нико. Компјутери су их извели из основних свемирских чињеница.

— А ко је открио да су то основне чињенице?

— Шта? Па то је смешно! Чињенице су чињенице, без обзира ко их је открио!

Норис слеже раменима и показа главом на ташну која је непомично лебдела између стола и прозора. Марк баци поглед у том правцу а затим обори очи.

— То је само узнемирујућа опсена — рече. — А ви знате да је опсенарство забрањено. Захтевам да сместа објасните ту појаву.

— Значи, никако не могу да вас убедим да није варка?

— Каквог смисла има да ме убеђујете у нешто немогуће? Не разумем!

— Не разумете? Па зар не видите сопственим очима? Шта ту има да се разуме?

— Знам ја шта могу да видим а шта не! — узвикну Марк, већ на ивици плача.

— Покушаћу да вам објасним две недеље. Тај изум ме више одавно не занима. Сада хоћу да се обогатим како не бих умро од глади док будем радио на — пољу сила.

— На пољу сила? — крикну Марк, осећајући да му је већ зло. — Па и то је немогуће!

— Опет физички закони? — одврати Норис. — Немам намеру да дигнем руке од својих планова само зато што компјутери поричу нешто што је очигледно!

Ви сте лудак!

Марк је осетио неку хладноћу око срца.

— За ово бих могао да вас пошаљем у затвор — рекао је. — Закони физике су ту да би штитили наш здрав разум. Не можете тек тако да бирате начин гледања на свет!

— И томе су вас компјутери научили, зар не? — упитао је Норис. — А ко вам је рекао да верујете компјутерима? Компјутери?

— Доста! — викнуо је Марк. — Ви сте болесни, треба вам помоћ психијатра! Ако тако наставите, уништићете и моју веру.

— А шта ће вам та вера — био је упоран Норис. — Да ли икада мислите својом главом?

— Ви сте лудак! — крикну Марк

— Молим вас, изиђите! — рекао је Марк.

— А, то не! — одврати Норис. — Зар после осамнаест година и две недеље рада!? Или ћу добити дозволу да свој изум применим у саобраћају, или ћете ми навести бар један добар разлог против.

— Али, то је сасвим немогуће! — бунио се Марк. — Физички закони...

на најједноставнији начин — рече Норис уздахнувши. — У овој ташни налази се направа која поништава гравитацију. Подешена је тачно тако да неутралише сопствену тежину и тежину ташне. Дакле, то је прави антигравитациони изум. Даље: хоћу да помоћу те глупости зарадим нешто новца пошто сам готово истрошио мозак радећи на њој осамнаест година и

ЗЕМЉИНА ТЕЖА СЕ НЕ МОЖЕ ПОБЕДИТИ И ТО ЈЕ БАШ ДОБРО. КО ЈЕ ЛУД ДА СЕБИ ИЗМИЧЕ ТЛО ПОД НОГАМА?

и маши се за дугме интерфона. Норис га шчепа за руку.

— Нема сврхе да зовете лекаре. Савршено бих положио сваки психолошки тест. Ја нисам лудак, а нисте ни ви. Невоља је само у томе што сте ви прихватили једну врло ограничену стварност. И то само зато што вас је страх! — Он одмахну главом према ташни. — Зашто вам је тако тешко да то гледате?

Марк опрезно баци поглед на ташну, али га одмах скрете.

— У реду — рече наједном помирљиво. — Можда није поштено од мене што не верујем сопственим очима. Али, нешто сте смели с ума: шта ће рећи друга одељења? И њихова сагласност је потребна.

— Какве везе имају с овим друга одељења? — упита Норис, а затим с уздахом попусти. — Но, добро. Издржаћемо и то!

— Молим вас да сачекате у предсобљу. Позваћу вас за неколико минута.

Основна потреба

Нешто касније, Марк се уз свој најбољи чиновнички осмех обратио Норису:

— Јако ми је жао, господине. Саветовао сам се са медицинским социолошким и тржишним одељењем. Чак је упитан и компјутер, који је тако рећи остао — нем. Одговор је једнодушан: **не!** Под претпоставком да је такав изум и могућ, његова би употреба из основа уздрмала читав систем. Надам се да вам је то јасно?

— Хм... да, да — рече Норис.

— Дакле, немојте то примити к срцу. Знам да такве ствари тренутно изгледају најважније на свету, али ћете убрзо прежалити и заборавити. Уосталом, треба већ мало да се одморите. Сами кажете да сте на томе радили осамнаест година!

— И две недеље! — допуни Норис. — И ви заиста мислите да сте ме сада утешили?

— Норисе, без Земљине теже, без тла под ногама, нема сигурности — разложно је објашњавао Марк. — А потреба за сигурношћу је основна. Како ћемо живети ако нам то одузмете?

— Јесте ли икада покушали да се одрекнете сигурности? — упитао је хладно Норис.

Марк одједном изгуби своје једва стечено самопоуздање. Опет је почињало преслишавање!

— Глупости — рече. — Зашто бих себи намерно помутио ум?

— Откуд знате да вам већ није помућен?

— Марк осети да мора сместа да га избаци из собе. Ипак је само тврдоглаво поновио своју ранију реченицу:

— Сигурност је основна потреба.

— Али, откуд знате да је основна? — наваљивао је Норис.

— Тако кажу компјутери.

— А ко је одлучио да компјутери тако кажу?

— Нико... Ваљда компјутери. Не знам!

— А зашто не покушате да сазнате?

— Не желим да сазнам.

— Гле, а зар вам то није чудно?

— Забога — заурла Марк — оставите ме на миру!

Сада је и Норис почео да виче:

— А зашто да вас оставим на миру? **Чега се плашите?**

Марк нагло приђе вратима и отвори их.

— Молим вас, изиђите — рече — или ћу наредити да вас ухапсе.

Норис дохвати торбу из ваздуха и пође вратима. Али, пре него што је изишао, окрете се и рече:

— Још ћете ви размишљати о овоме!

Када је остао сам, Марк се бацио у фотељу, покрио лице шакама и покушао да се сабере. Али, узалуд је понављао у себи: „То је глупост, то је немогуће!" По глави су му се и даље ројила питања која су га ужасавала.

Тако је то трајало и читаву ноћ, па и читавог следећег дана. А када је друге ноћи пред јутро истрошио и последњу трунку снаге напрежући се да заспи, покушавајући да мисли на планине, шуме, језера и на своју омиљену глумицу, Џон Марк је најзад бризнуо у незадржив плач.

Недељу дана касније одвели су га у душевну болницу. Са зачуђујућим миром посматрао је како се попуњава читав низ формулара. Када су кренули према сивој средишној згради, одједном је почео да се осмехује. Затим, док су пролазили ходницима, почео је тихо да се кикоће, и на крају се тресао од смеха посматрајући безизразна лица својих чувара. Најзад су стигли пред ординацију шефа клинике. Ту се Марк наједном умирио и дубоко уздахнуо, као да му је због нечега лакнуло.

Врата су се отворила и Марк је зинуо од изненађења. Унутра је, за радним столом, у белом мантилу и са наочарима на врху носа седео — главом и брадом Хенри Норис!

— Добродошли међу пустињаке! — рекао је са осмехом.

— В... ви? — промуцао је Марк.

— Да, као што видите. Сада вам је све јасно, зар не? Ми имамо много начина да међу нашим грађанима пронађемо неуравнотежене особе!

— Али, она ташна? — упита Марк. — Значи, ипак је била варка?

— А, не! Антигравитациони уређај постоји, али га користимо само у случајевима као што је ваш. Не мислите ваљда — подсмехну се затим — да бисмо га приказали јавности и тако измакли људима тло под ногама!

— Али, не схватам — побуни се Марк — зашто вам је све то било потребно? Па и ја сам био сасвим нормалан... пре него што сам угледао ту ташну!

— Варате се, драги мој! — одврати Норис. — У вама је постојала клица сумње и ви бисте кадтад постали опасни по друштво. Наш мали тест помогао је да то на време откријемо... Али, Марк, мислим да ћемо убудуће имати времена да се сити наразговарамо. Сад сам заузет.

Он даде знак болничарима који су стајали по страни да га одведу. Марк крете ка вратима, али наједном застаде. Окренуо се и са осмехом рекао:

— Ипак сам вам захвалан, Норисе. Научили сте ме да мислим!

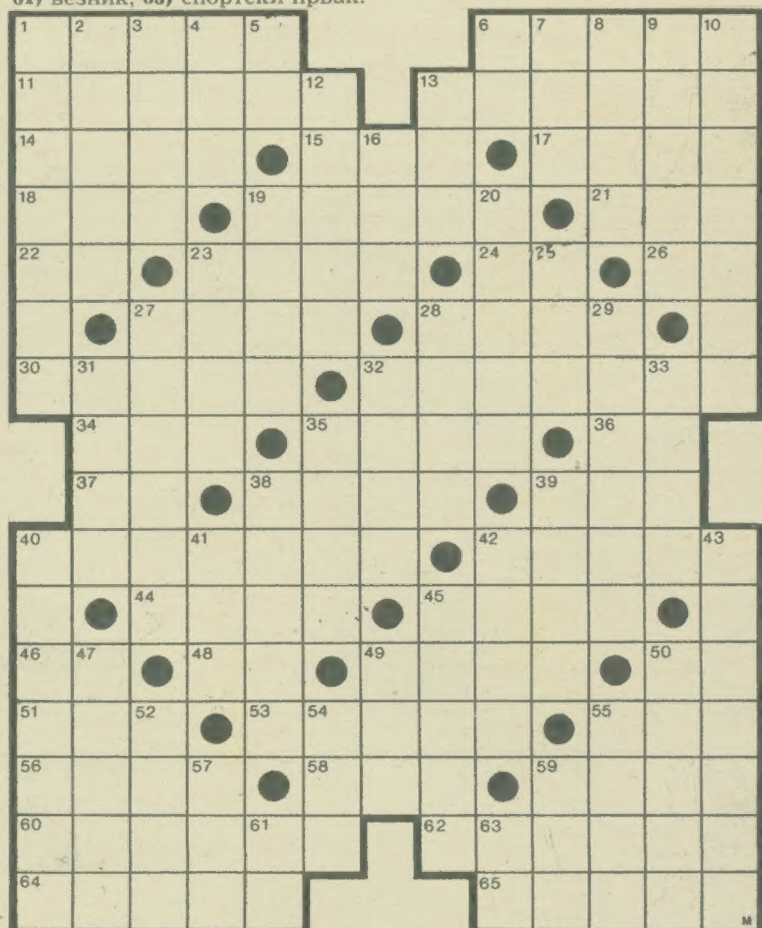
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) један напитак, 6) школски сто, 11) породица, 12) врста речи, 14) није тешка, 15) Сједињене Америчке Државе, 17) недовољно, 18) прави час (лат.), 19) варница, 21) љут корен, 22) два сугласника, 23) мрачни, тамни, 24) скраћеница за: рукометни клуб, 26) лична заменица, 27) јужноамеричка животиња, 28) амерички писац (Џуџин), 30) град на Црном мору, 32) губитак вида (мн.), 34) жалосна врба, 35) град у Словенији, 36) показна заменица, 37) аутомобилска ознака за Ваљево, 38) притисак, 39) предање, 40) највећи римски храм, 42) један глодар, 44) провера знања, 45) индустријска биљка, 46) скраћеница за: телевизија, 48) староегипатски бог сунца, 49) туга, 50) скраћеница за : рачун, 51) народно коло, 53) део боксерског меча, 55) способност опажања очима, 56) једна планета, 58) америчка филмска глумица (Фароу), 59) главни град старог Египта, 60) део радио-пријемника, (мн.), 62) танка жица од које се израђују отпорници у електротехници, 64) главни град једне афричке земље, 65) времешни.

УСПРАВНО:

1) чувени шпански морепловац, 2) врста спортског аутомобила, 3) плетеница, 4) отац (слов.), 5) два самогласника, 6) иницијали имена и презимена македонског песника („Бели мугри"), 7) наша река, 8) коњски поводац, 9) елан, 10) самртни ропац, 12) јаје (провинц.), 13) двоје, 16) зимски спорт, 19) страно женско име, 20) име просјака из „Одисеје", 23) мноштво, 25) ваjарско дело, 27) назив за земље око Средоземља, 28) сливник, 29) висока стена, 31) филмска звезда, 32) место за становање, 33) друштвена игра, лутрија, 35) дрвена ограда, 38) један занатлија, 39) географска карта, 40) река у САД, 41) катран, 42) део стопала, 43) источногерманско племе, 45) није учестан, 47) врста птице, 49) снови, 50) риболовац, 52) јединични вектор, 54) умети (3. лице јед.), 55) право да се приговором спречи доношење неког закључка, 57) енглеска титула, 59) скраћеница за: тринитротолуол, 61) везник, 63) спортски првак.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

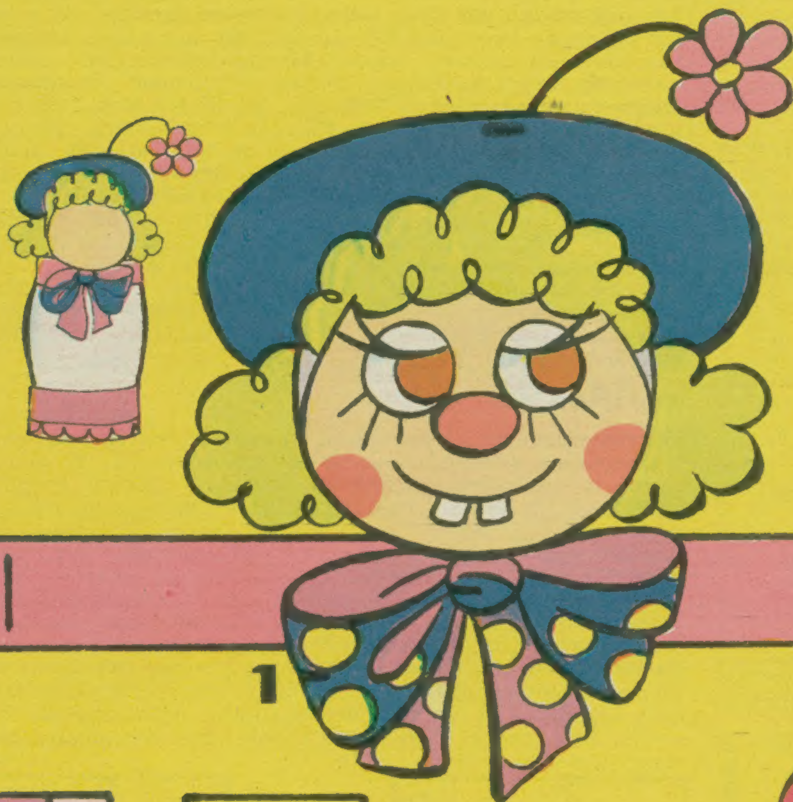
ВОДОРАВНО: 1) спор, 4) лак, 7) Арно, т, 10) пуномоћје, т, 11) орач, 13) Сењ, 14) Вара, 16) налаз, р, 18) жалац, з, 19) копитар, н, 22) тит, 24) бакар, 25) нож, 27) Рора, 29) пат, 30) Гере, 31) оловка, 32) апарат, 33) Лима, 34) гар, 36) сено, 37) аки, 38) Марио, 40) Дин, о, 41) чајанка, л, 43) испит, б, 45) отказ, 48) строг, 49) сит, 51) Ирци, а, 52) „србијанка", м, 53) кота, 54) рам, 55) Акра.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ" Мирољуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тромесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тромесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: DM 46 — $ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Зкг 73. Девизне уплате за иностранство преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.
На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОРОДИЦА КЛОВНОВА

Ове три симпатичне фигурице кловнова можете држати као украсе на својој полици или на постављеном столу.

Фигуре мајке **Розе (1)**, оца **Тозе (2)** и сина **Јозе (3)** обрежите и залепите на чвршћу хартију. Док се лепак суши, скувајте тврдо три јајета и кад се охладе ставите их у одговарајућа постоља, врхом надоле, и на њих налепите главе мајке, оца и сина.

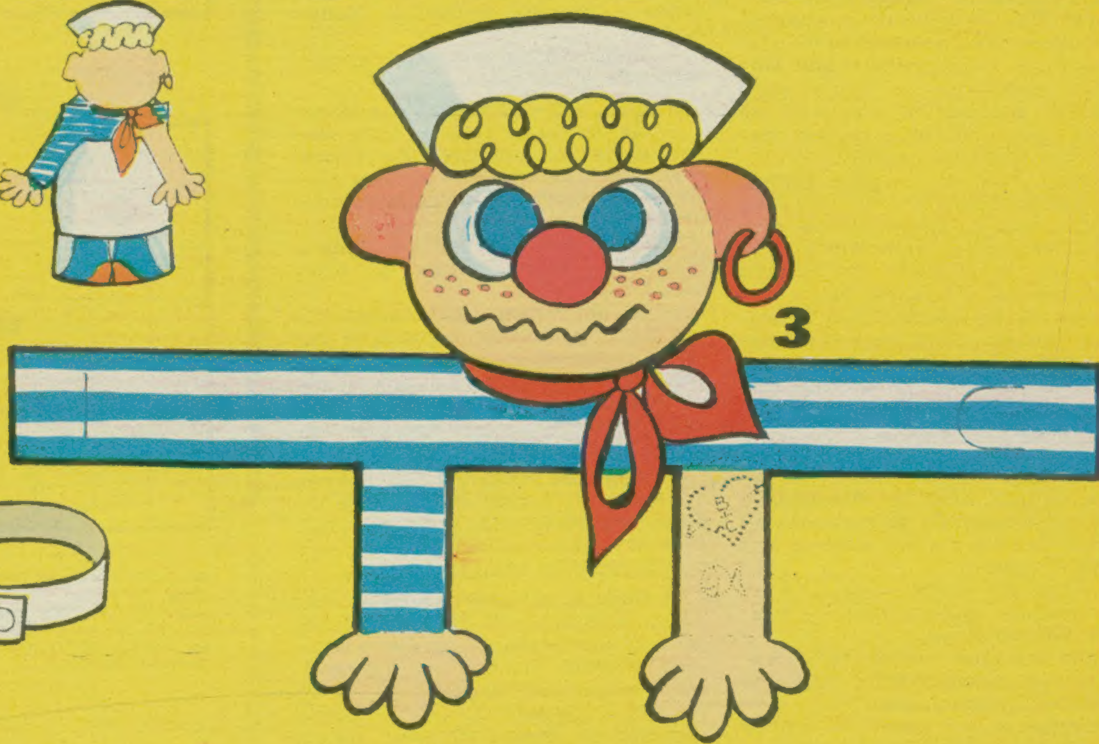

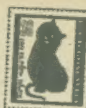

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

УМРО НЕПОБЕЂЕН

Волео бих да сазнам нешто више о чувеном шахисти Аљехину.

Миодраг Петровић, Суботица

Кад је Аљехинов противник у једној пријатељској партији покушао да поврати већ повучени потез, правдајући се да је мислио другачије, славни шаховски велемајстор и у то време првак света, благо га је прекорио: „Није важно шта сте мислили, већ оно што сте на табли одиграли". Сам

Александар Александрович Аљехин чврсто се држао овог правила. За њега прекинута, изгубљена или добијена партија није била завршена оног тренутка кад се дизао од стола са шаховском плочом. Тек тада је следила битка са самим собом и безброј варијанти које је Аљехин увек испитивао дуго и помно. Године 1946, за време једног турнира у Португалији, Аљехин је умро анализирајући протеклу партију. Тако се у педесет четвртој години завршио живот доктора права са Сорбоне и првака света у шаху, сигурно једног од најблиставијих и најоригиналнијих умова у историји древне игре на 64 црно-бела поља.

Аљехин је рођен 1892. Године 1921. емигрирао је у Француску где је на Сорбони стекао звање доктора права. Али, младом правнику боље би одговарала титула „доктор шаха", јер је, у ствари, сав живот посветио игри коју је уздигао до савршенства, а себе до трона светског првака.

Када је 1927. године победио другу шаховску легенду, славног Капабланку, Аљехин је постао првак света. Седам година касније, 1935, изгубио је титулу у мечу са Евеом. Али, већ 1937. Аљехин је поново првак света. Непуну деценију касније умро је — непобеђен!

Статистичари су израчунали да је учествовао на 87 турнира. Прва места освојио је 62 пута! Разрадио је отварање познато као „Аљехинова заштита".

Иако најбољи шахиста на свету, у париским кафанама често и радо је играо шах као и на званичним турнирима.

ЗА ПЛАНИНАРЕ И ГЕОГРАФЕ

Желели бисмо да у Малој пошти објавиш адресу Планинарског савеза Србије. Уједно молимо све чланове географских секција у СФРЈ, који би желели да сарађују са нама, да се јаве на адресу:

Географска секција
Основне школе
„Стеван Чоловић",
31230 Ариље

Адреса коју тражите гласи: Планинарско-смучарски савез Србије, Добрињска 11, тел. 642-065. Верујемо да ће вам се јавити друге географске секције основних школа и да ћете успешно сарађивати.

ЦРНИ ЛЕПОТАН ПОД ЗАШТИТОМ ДРЖАВЕ

Желела бих да напишеш нешто више о црном лабуду.

Невенка Ботић, Загреб

Кад су 1967. године холандски морнари кренули уз аустралијску Реку лабудова угледали су птице по којој је ова река и добила име. Ништа не би било необично да Реком лабудова нису достојанствено пловили — црни лабудови! Тада је човек из Европе први пут видео црног лабуда. Морнари су се одмах дали у лов на необичне лабудове и успели да ухвате четири птице. Донели су их на свој брод и понели у Европу. Вест о црним лабудовима брзо се проширила и многе земље Европе заинтересовале су се за ову ретку птицу. Набавила ју је прво Енглеска а за њом и друге земље. Тако је црни лабуд био прва птица која је из Аустралије пренесена у Европу. Данас у готово свим зоолошким вртовима света можемо посматрати црне лабудове како гордо плове малим језерима.

У самој Аустралији, домовини црног лабуда, ова птица је готово изумрла пошто је немилосрдно ловљена да би била продата у друге земље и друге континенте. Данас је у Аустралији црни лабуд, назван још и „жалосни лабуд", под заштитом државе како не би дошло до његовог потпуног истребљења.

За разлику од белих лабудова код којих само женка лежи на јајима, код црног се мужјак смењује са женком. Смена на гнезду обавља се увек у исто време: мужјак лежи на јајима пре подне а женка поподне и ноћу. Занимљиво је да се ова врста лабуда, иако одавно исељена из Аустралије, још придржава тамошње климе; деси се да зими жели да излеже јаја и упорно, упркос хладноћи, седи на јајима која се често смрзну, а догоди се да и сам лабуд угине од хладноће. Младунци у прво време нису црни него сиви. Временом перје постаје све тамније, док млади лабуд не постане потпуно црн.

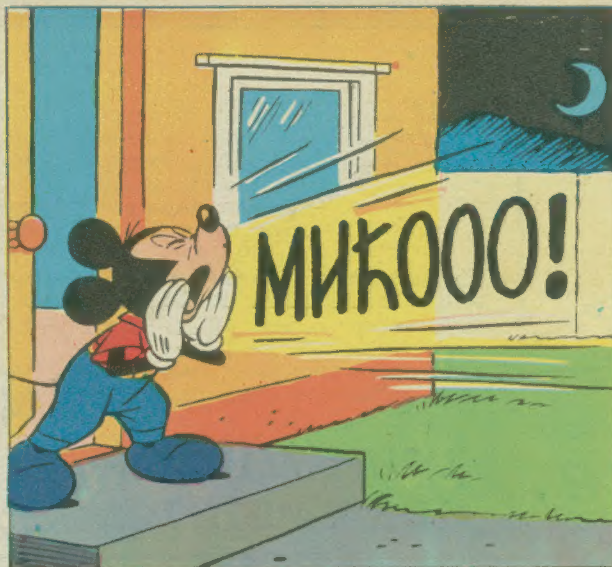
КОЛИКА ЈЕ САХАРА?

Интересује ме колика је површина Сахаре, највеће пустиње на свету.

Вера Ивановић, Приштина

Сахара лежи између Сахарског Атласа и Средоземног мора на северу, Црвеног мора на истоку, суданских степа на југу и Атлантског океана на западу. Ова огромна и још недовољно испитана пустиња обухвата око 8,7 милиона квадратних километара. Од истока према западу дугачка је око 5.000 километара а од севера према југу од 1.500 до 2.000 километара.

WALT DISNEY
МИКИ

МИЋООО!

ЧУО САМ ТЕ, УЈКА МИКИ! КОД ФИЋЕ САМ!

ПОТУКО САМ СОПСТВЕНИ РЕКОРД... ТО ЈЕ ЧАК У ЧЕТВРТОЈ УЛИЦИ!

АААХ!

ОПЕТ ЈЕ ОСТАВИО КЛИКЕРЕ РАЗБАЦАНЕ ПО ПОДУ!
Copyright © 1974 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ДОСТА МИ ЈЕ ТОГА! МОРА СЕ НАУЧИТИ РЕДУ!

МИЋО! МОРАМО ОЗБИЉНО ДА ПОРАЗГОВАРАМО!

ОХ! ЗАШТО СИ ТАКО БЛАТЊАВ?
САПЛЕО САМ СЕ У МРАКУ НА ЦРЕВО ЗА ПОЛИВАЊЕ!

ЗАБОРАВИО СИ ДА ГА СКЛОНИШ!

А О ЧЕМУ СИ ТО ХТЕО ДА РАЗГОВАРАМО?

ОВАЈ... НИШТА, МИЋО! НИЈЕ ВАЖНО...
1176/22